

unicef
for hvert barn

KOMMUNEANALYSE 2022

Hva betyr kommunegrensene for barn og unges oppvekst?

INNHold

Kapittel 1: Innledning	5
1.1 Likeverdige oppvekstvilkår er en grunnleggende rettighet	5
1.2 Om UNICEFs Kommuneanalyse	6
1.3 Utvalgte funn	8
Barnehage	8
Grunnskole	8
Barnevern	8
Helsetjeneste	9
Kulturtilbud	9
Budsjett	9
Kapittel 2: Topp 10 og Bunn 10	11
2.1 Innledning	11
2.2 Totalrangering	11
2.3 Sektorrangering	12
2.4 Fellestrekk Topp 10	13
2.5 Fellestrekk Bunn 10	13
Kapittel 3: Sektoranalyse	14
3.1 Innledning	14
De fem sektorene	15
3.2 Sektoranalyse	16
Kapittel 4: Sammenligning av utvalgte kommunegrupper	21
4.1 Innledning	21
4.2 Overordnet sammenligning	22
4.3 De fire største byene	23
Budsjettanalyse	23
Sektoranalyse: Barnehage	24
Sektoranalyse: Grunnskole	25
Sektoranalyse: Barnevern	26
Sektoranalyse: Helsetjeneste	26
Sektoranalyse: Kulturtilbud	27
4.4 De rike kommunene	28
Sektoranalyse: Barnehage	29
Sektoranalyse: Grunnskole	30
Sektoranalyse: Barnevern	31
Sektoranalyse: Helsetjeneste	32
Sektoranalyse: Kulturtilbud	32

4.5 De små kommunene	34
Sektoranalyse: Barnehage	35
Sektoranalyse: Grunnskole	36
Sektoranalyse: Barnevern	37
Sektoranalyse: Helsetjeneste	38
4.6 De mellomstore kommunene	39
Budsjettanalyse	39
Sektoranalyse: Barnehage	40
Sektoranalyse: Grunnskole	40
Sektoranalyse: Barnevern	41
Sektoranalyse: Helsetjeneste	43
Sektoranalyse: Kulturtilbud	43
4.7 De store kommunene	44
Budsjettanalyse	44
Sektoranalyse: Barnehage	46
Sektoranalyse: Grunnskole	47
Sektoranalyse: Barnevern	47
Sektoranalyse: Helsetjeneste	48
Sektoranalyse: Kulturtilbud	49
5.1 Datagrunnlag og sektorer	51
Kapittel 5: Metodikk	51
5.1 Datagrunnlag og sektorer	51
5.2 Rangeringsmetode	53
5.3 Budsjettanalyse	53
5.4 Endringslogg	53
5.5 Begrensninger	53
Vedlegg	54

Forbehold om trykkfeil og endringer

UNICEF Norges Kommuneanalyse 2022 henter datamateriell fra kommunenes egne innrapporterte statistikk for 2021. Kommunene har selv rapportert inn statistikk til Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennom Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA) i løpet av første halvdel av 2022. Kommunenes statistikk er dynamisk og i stadig endring. Små justeringer kan derfor ha oppstått i løpet av perioden UNICEF Norge har jobbet med analysen (juni – august 2022). UNICEF Norge hentet ut siste tabell for statistikk 09. juli 2022. Leseren anbefales å ha dette i mente når rapporten leses.

Vi tar forbehold om eventuelle trykkfeil og skrivefeil.

Kapittel 1: Innledning

1.1 Likeverdige oppvekstvilkår er en grunnleggende rettighet

Et bærende prinsipp i FNs konvensjon om barnets rettigheter (FNs barnekonvensjon) er at alle barn har lik rett til å vokse opp og utvikle seg til sitt fulle potensiale.¹ Norge er etter FNs barnekonvensjon forpliktet til å respektere, beskytte og oppfylle barns rettigheter slik de følger av konvensjonen. I praksis betyr det blant annet at alle barn, uavhengig av hvor de bor eller hvem de er, skal sikres likeverdige oppvekstvilkår.

Kommunene i Norge har en sentral rolle i mange barns liv som en tjenesteyter innenfor blant annet helse-, skole- og barnevernssektoren. Kommunen følger altså barna fra de er født til de blir myndige og har ansvaret for å levere tjenester som er grunnleggende for oppfyllelse av deres rettigheter etter barnekonvensjonen.

UNICEF Norge har gjennomført Kommuneanalysen siden 2014. År etter år avdekker Kommuneanalysen at det er store forskjeller i barns oppvekstvilkår i Norge. Dette gjelder også for årets analyse. Trolig skyldes dette at kommunene prioriterer ulikt når det kommer til tjenester som er direkte rettet mot barn. Kommuneanalysen viser gang på gang at det ikke nødvendigvis er kommunene med de sterkeste økonomiske rammene som leverer de beste tjenestene, eller at de kommunene med svakeste økonomiske forutsetningene leverer dårlige tjenester til barn i de sektorene vi måler. Det avgjørende er, slik vi ser det, hvordan kommuner velger å prioritere økonomiske ressurser. Det handler om å gjøre tøffe og viktige prioriteringer på vegne av barna i kommunen og følger opp tjenestene som tilbys for å sikre kvaliteten i tilbudet. Også kommunepolitikken skal være i tråd

med FNs barnekonvensjon, slik at vi sikrer kommuner med gode oppvekstvilkår. Dette er ansvar som må tas på alvor.

Formålet med vår analyse er ikke å rangere noen kommuner bedre enn andre og dermed indikere at barn bosatt i enkelte kommuner har dårlig oppvekst og barndom. Formålet med analysen er å skape en debatt om forskjellene i tilbud som gis til barna i Norge. UNICEF Norges Kommuneanalyse kan være et verktøy for å finne ut hvor skoen trykker i din kommune. De som bestemmer i Norge må finne ut av bakgrunnen for disse forskjellene i kommune-Norge, og finne bærekraftige løsninger som bidrar til en varig endring og oppfylle barns grunnleggende rettigheter etter FNs barnekonvensjon.

I likhet med i fjor kan ikke årets analyse direkte sammenliknes med tidligere rapporter på grunn av kommunesammenslåingene fra 2020. Det er viktig å huske at også året 2021 var påvirket av ulike tiltak som følge av koronapandemien og høyt smittetrykk i mange kommuner. Selv om det fra nasjonale myndigheter var et uttalt mål om å skjerme barn og unge i størst mulig grad, ble barn og unge direkte berørt av tiltakene i stor grad.² Økt smittetrykk i mange kommuner kan ha påvirket tjenestene kommuner har levert til barn og unge, eksempelvis kan andel fagutdannede lærere ha gått ned.

¹ Vedtatt av De forente nasjoner 20. november 1989, ratifisert av Norge 8. januar 1991

² NOU 2022: 5 Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2, Rapport fra Koronakommisjonen, kapittel 10, s. 338

1.2 Om UNICEFs Kommuneanalyse

I 2010 uttrykte FNs barnekomité bekymring over geografisk forskjellsbehandling av barns oppvekstvilkår i Norge.³ Bekymringen var blant annet knyttet til omfanget av tjenester til barn og innenfor hvilke rammer de ytes. Komitéen uttrykte dessuten en ytterligere bekymring over at barn i sårbare situasjoner ikke ville få dekket sine særlige behov. Komitéen påpekte at alle barn som vokser opp i Norge må sikres de samme oppvekstvilkårene, uavhengig av kommunenes økonomiske rammevilkår.

Så sent som i 2018 gjentok komitéen kritikken og oppfordret norske myndigheter til å øremerke midler til tjenester for barn.⁴ UNICEF Norge deler FNs barnekomités bekymring. I 2014 begynte UNICEF Norge derfor med en årlig kartlegging og rangering av kommunenes tilbud og tjenester til barna i det som heter Kommuneanalysen.⁵ Vi vurderer kommunene basert på både en budsjettanalyse og en sektoranalyse. I budsjettanalysen undersøker vi hvor mye penger hver kommune har i brutto driftsutgifter per barn i alderen 0-20 år, og på hvor stor andel av en kommunes driftsutgifter som brukes på barn. I sektoranalysen undersøker vi fem tjenestesektorer der kommunen møter barna direkte:

- Barnehage
- Grunnskole
- Barnevern
- Helsetjeneste
- Kulturtilbud

Datagrunnlaget for Kommuneanalysen baserer seg utelukkende på tall kommunene selv rapporterer til Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennom Kommune-StatRapportering (KOSTRA). For hver enkelt kommune beregnes en score for sektorene, både isolert sett og samlet. Scoren er beregnet med utgangspunkt i utvalgte variabler innenfor hver sektor. Eksempelvis for sektoren Barnevern ser vi på variablene «Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år», «Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år» og «Undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder». Den enkelte kommunen sin score beskriver nivået av tjenestene som leveres til barn sammenlignet med andre kommunene. Det vil si at kommuner med laveste score ikke nødvendigvis leverer uforsvarlige tjenester til

barna, men at nivået på tjenestene er lavere sammenlignet med de andre kommuner. For nærmere informasjon om beregninger og metodikk, henviser vi til kapittel 5. Når kommunene innrapporterer til SSB, inndeles de i KOSTRA-grupper.

Ifølge SSB er kommunene gruppert langs tre dimensjoner:⁶

1. Folkemengde; små, mellomstore og store kommuner.
2. Bundne kostnader per innbygger, et mål på kommunenes kostnader for å innfri minste standarder og lovpålagte oppgaver. Disse kostnadene varierer med demografiske, sosiale og geografiske forhold.
3. Frie disponible inntekter per innbygger, et mål på hvor mye inntekter kommunene har til disposisjon etter at de bundne kostnadene er dekket. Dette gir en antydning av kommunenes økonomiske handlefrihet. Etter kommunesammenslåingen i 2020 er antall kommuner redusert fra 428 til 356, og vi har nå 11 fylker. Analysegrunnlaget og SSBs kommunefordelte statistikk er dermed noe endret fra tidligere.⁷

Endringer i analyse er gjort i samråd med SSB, og vi har derfor valgt å strukturere datamaterialet basert på KOMMODE-modellen som anslår bundne kostnader og frie disponible inntekter for de sammenslåtte kommunene. En KOMMODE-gruppering er derfor benyttet i denne analysen, da en slik gruppering tar høyde for en mer detaljert oversikt tilpasset kommunestrukturen per 1. januar 2020.⁸ Ved å sammenligne kommuner som er av relativ lik størrelse, og har tilsvarende økonomiske forutsetninger, kan vi studere hvordan ulike økonomiske rammebetingelser kan gi utslag for de områdene kommunene yter tjenester til barn og unge på. For enkelhets skyld kaller vi de ulike inndelingene for «kommunegrupper».

Tallmaterialet vi bruker er begrenset. Kommuneanalysen er ikke ment som en årsak/virknings-analyse. Den kan være et utgangspunkt for å skape debatt om prioritering av barn og unge på kommunenivå i Norge, og et grunnlag for videre analyse.

³ CRC/C/NOR/CO/4, Vurdering av rapportene som partene har lagt fram i henhold til konvensjonens artikkel 44, avsnitt 10, 29.01.2018

⁴ CRC/C/NOR/CO/5-6, Avsluttende merknader til Norges kombinerte femte og sjette periodiske rapport avsnitt 5 og 6, 04.07.201

⁵ https://www.unicef.no/vart-arbeid/norge/oppvekst/kommuneanalysen?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=UNI_GOOG_GEN_PMAX&gclid=EAlaIqobChMI0dfWrOvh-AIVUZ_VCh1bbQAdEAAYASAAEgKzXfd_BwE

⁶ Statistisk sentralbyrå. (2021, 15.juni). KOSTRA - KOMMUNE-STATRAPPORTERING. Hentet fra <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/statistikk/kostrahoved>

⁷ Statistisk sentralbyrå. (2020, 3.januar). Store endringer i kommunekartet- og statistikken. Hentet fra: <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/artikler-og-publikasjoner/store-endringer-i-kommunekartet-og-statistikken>

⁸ Kringlebotten, M. & Langørgen, A. (2020). Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser 2020. Hentet fra https://www.ssb.no/offentlig-sektor/artikler-og-publikasjoner/_attachment/439744?_ts=177cdffee70

1.3 Utvalgte funn

Kommuneanalysen 2022 viser igjen at det er forskjeller både i hvor mye kommune-Norge bruker på tjenester til barn og unge, og hvor god dekning tjenestene har. De overordnede funnene viser blant annet:

Barnehage

Barn tilbringer mye tid i barnehagen og det stilles krav til det pedagogiske tilbudet.⁹ Barnehagetilbudet må være av en viss kvalitet slik at barn kan få en god utvikling gjennom omsorg, lek og læring. FNs bærekraftsmål forplikter også verdens land til å gi alle barn et førskoletilbud av høy kvalitet og gode rammer for tidlig utvikling.¹⁰

- 17 kommuner har barnehagedekning over 100 prosent. Dette gjelder andel barn i alderen 1-5 år med barnehageplass. Et flertall av disse kommunene har færre enn 9 999 innbyggere. Seks kommuner har derimot en barnehagedekning under 80 prosent, tre av disse kommunene befinner seg i Nordland.
- Lek og oppholdsareal per barn i barnehagen (m²) spenner seg fra 4,20 m² til 35,70 m². Herøy er den kommunene som her tilbyr mest plass, mens Namsskogan tilbyr størst. Innen denne variabelen finner vi også at hele 19 kommuner har et innrapportert lekeareal mindre enn 6 m².
- Seks kommuner har ansatte med pedagogisk utdanning over 60 prosent. Av disse finner vi at tre kommuner befinner seg i Agder. 15 kommuner har innrapportert en andel under 30 prosent. Samtlige kommuner har innbyggertall mindre enn 9 999.
- Utsira og Modalen er de kommunene som har innrapportert høyeste brutto driftsutgifter per barn 1-5 år, med henholdsvis 457 500 kroner og 436 777,78 kroner.

Grunnskole

Retten til utdanning betyr ikke bare tilgang til grunnskoleutdanning, men også at det faglige innholdet er relevant og av en viss kvalitet. Utdanning skal bidra til at barn utvikler sine egenskaper, evner og personlighet så langt det er mulig.¹¹ Sektoranalysen viser at:

- Seks kommuner har registrert en andel lærere med pedagogisk utdanning på over 90 prosent. Tre av disse kommunene befinner seg i Trøndelag kommune og er av middels- og stor av størrelse.

- Det er store variasjoner blant kommunene når det gjelder den gjennomsnittlige gruppestørrelsen i grunnskolen. Variabelen spenner seg her fra 2,20 til 19,20.
- Landsgjennomsnittet for antall elever per lærer er på 9,15.

Barnevern

Myndighetene er forpliktet til å beskytte barn mot alle tenkelige former for vold som er begått av barnets foreldre eller andre som har omsorgen for barnet.¹² Dette krever at det finnes regelverk og rutiner som bidrar til at barn som ikke får den beskyttelsen de har rett til, blir oppdaget. Det kommunale barnevernet er blant annet derfor pliktet til innen en uke å gjennomgå innkomne bekymringsmeldinger og vurdere om de skal følges opp med undersøkelser.¹³

Barnevernstjenesten er pliktet til å undersøke de aktuelle bekymringsmeldingene snarest og senest innen tre måneder.¹⁴ Årets sektoranalyse viser blant annet:

- 88 kommuner har innrapportert å holde fristen i 100 prosent av tilfellene for innsendte bekymringsmeldinger. Dette er et betydelig antall, og kan indikere at flere kommuner har vært særlig årvåkne i en tid der samfunnet har vært stengt ned og flere barn og unge har delt sine bekymringer. På den andre siden kan det også skyldes at en underrapportering av bekymringer har medført at det har vært lettere for barnevernstjeneste å følge opp de innkomne bekymringsmeldingene.¹⁵
- 13 kommuner har innrapportert å overholde fristen i under 50 prosent av tilfellene for innsendte bekymringsmeldinger i barnevernet. Det kan bety at barn og unge flere steder, har utrygge omgivelser rundt seg, med et behov for at trygge voksenpersoner tar ansvar.
- Det er store variasjoner i hvor mange barn og unge som er registrert i barnevernsektoren rundt om i landet. Noen kommuner har under 50 barn og unge, mens i de større kommunene ser vi tall over 100.000.
- Dette er barn og unge i sårbare situasjoner i alderen 0-17 år.
- Flere kommuner har i denne sektoren falt ut av den sammenlagte poengscoren, grunnet personvern hensyn.

⁹ Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 1 (01.08.2017)

¹⁰ FNs bærekraftsmål: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>. Bærekraftsmål; 4.2

¹¹ FNs barnekonvensjon artikkel 29 første ledd bokstav a)

¹² FNs barnekonvensjon artikkel 19 første ledd

¹³ Lov om barneverntjenester (barnevernloven) § 4-2

¹⁴ Barnevernloven § 4-3, jf. § 6-9

¹⁵ VELFERDSFORSKNINGSINSTITUTTET NOVA Barnevern i krisetid, Barneverntjenestens arbeid med vold og overgrep under koronapandemiens første fase <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/6521/NOVA-Notat-1-2021%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Helsetjeneste

Alle barn har «rett til å nyte godt av den høyeste oppnåelig helsestandard»¹⁶. I Norge skal helsetjenesten komme på hjemmebesøk til alle nyfødte innen to uker etter hjemkomst fra barsel¹⁷. Formålet med hjemmebesøket er å gi foreldrene individuell og nødvendig informasjon og støtte ut ifra hvilke behov de har. Hjemmebesøket skal legge grunnlaget for videre oppfølging av barnet¹⁸. Hjemmebesøk kan også være med på å avdekke om barnet står i fare for omsorgsvikt. FNs bærekraftsmål 3.2 forplikter også alle land til å få slutt på dødsfall som kan forhindres blant nyfødte og barn under fem år.¹⁹ Vår analyse viser blant annet at:

- I 121 kommuner får de nyfødte barna hjemmebesøk opptil en eller flere ganger. I 23 kommuner får under 50 prosent av de nyfødte hjemmebesøk innen to uker etter at de har kommet hjem fra sykehuset.
- Det er varierende hvor mange årsverk de ulike kommunene har for sine barn og unge i helsetjenesten. Dette spenner seg fra 21,03 årsverk til 0,00.
- Innen helsetjenestesektoren finner vi at det spriker stort i hvor mye penger de ulike kommunene bruker på sine barn og unge i alderen 0-20 år. Syv kommuner har innrapportert å bruke mer enn 10 000 av brutto driftsutgifter per barn 0-20 år. Fire av disse kommunene, befinner seg i Agder.

Kulturtilbud

FNs barnekonvensjons artikkel 31 nr. 1 stadfester at alle barn har rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter. Barn har videre rett til fullt ut «å delta i det kulturelle og kunstneriske liv», jf. artikkel 31 nr. 2. Lek og rekreasjon er blant annet viktig for barns helse, deres utvikling av kreativitet, fantasi, selvtillit, utvikling av sosiale, kognitive og emosjonell styrker og ferdigheter. Et godt kulturtilbud kan være avgjørende for å fremme verdsettelse av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling.²⁰ FNs barnekomite har i Generelle kommentarer fremhevet at deltakelse i kunst og kulturliv er viktig for uttrykk av sin identitet og tilhørighet.²¹ Tilgang til kulturlivet er derfor en viktig del av barns oppvekst.

- Fire kommuner får høyeste mulige poengscore innen denne sektoren. Dette gjelder kommunene Røst, Bykle, Namsskogan og Fyresdal. Dette er kommuner som i snitt bruker 4 858,705 kroner per barn i alderen 6-20 år.
- For variabelen timer åpent årlig i kommunale fritidssentre finner årets analyse store spenn i kommunene. I lys av den pågående koronapandemien, er det tenkelig at flere kommuner rett og slett ikke har hatt mulighet til å holde åpent grunnet smittevern hensyn. Likevel er det flere kommuner som har holdt åpent, noe som er gledelig.

Budsjett

Alle kommuner plikter å ivareta barns rettigheter når kommunenes budsjett forhandles og vedtas. Dette følger klart av FNs barnekonvensjon artikkel 4. Hensynet til barnet beste skal også ivaretas når det fastsettes budsjetttrammer.²² Formålet med budsjettanalysen er å belyse kommunenes pengebruk på tjenester til barn og unge i alderen 0-20 år. I budsjettanalysen ser vi også på hvor stor andel av budsjettet som er brukt til barn og unge. På denne måten kan man få inntrykk av hvordan kommunene prioriterer barn og unge, basert på det økonomiske utgangspunktet kommunene har.

Nøkkeltall for kommunenes budsjettprioriteringer for 2021 viser at:

- Kommunene bruker i gjennomsnitt 153 326,03 kroner per barn. Dette utgjør en andel på 31 prosent av totale budsjetter fordelt på de fem sektorene.
- To kommuner har innrapportert å bruke mer enn 300 000 kroner av sine budsjetter per barn. Dette gjelder Unjárga-Nesseby og Berlevåg med henholdsvis 322 630,87 kroner og 312 794,33 kroner.
- Laveste innrapporterte prosentandel er på 0,16. Her finner vi både Moksnes og Longyearbyen.
- Høyeste innrapporterte prosentandel er på 48 prosent. Her finner vi Skaun kommune.

¹⁶ FNs barnekonvensjon artikkel 24 første ledd første setning

¹⁷ Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten § 5 e)

¹⁸ <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten>, punkt 4 (28.06.2022)

¹⁹ <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/god-helse-og-livskvalitet> (28.06.2022)

²⁰ FNs bærekraftsmål 4.7

²¹ FNs barnekomites Generell kommentar nr. 17(2013) om barnets rett til hvile, fritid, lek, fritidsaktiviteter, kulturliv og kunstnerisk virksomhet (art. 31) B avsnitt 14, GCRC/C/GC/17 (17.04.2013)

²² FNs barnekomites Generell kommentar nr. 19(2016) om offentlig budsjettering for å realisere barns rettigheter 4) avsnitt 45, CRC/C/GC/19 (20. juli 2016)

Kapittel 2: Topp 10 og Bunn 10

2.1 Innledning

I dette kapittelet rangerer vi de ti kommunene som samlet sett anses å ha høyest og lavest score. I tillegg rangerer vi de ti kommunene som anses å ha høyest og lavest score innenfor de fem sektorene barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjenester og kulturtilbud. Kommunene rangeres etter en poengscore fra 1 til 5, der 5 er høyest og 1 er lavest. Kommuner med lav

score leverer ikke nødvendigvis uforsvarlige tjenester til barn og unge, men tjenestene har et lavere nivå sammenlignet med andre kommuner ifølge kommunenes egne innmeldinger i KOSTRA. For hver enkelt kommune beregnes en score for hver av de fem sektorene isolert og samlet sett. Scoren er beregnet med utgangspunkt i utvalgte variabler innenfor hver sektor. Disse studeres nærmere i kapittel 3 og 4.

2.2 Totalrangering

TOPP 10					
Plass	Kommune	Størrelse	Fylke	KOMMODE-gruppe	Poengscore
1.	Tokke	Liten	Vestfold og Telemark	4c	4,2
2.	Namsskogan	Liten	Trøndelag	5c	4,1
3.	Stor-Elvdal	Liten	Innlandet	4b	4,0
4.	Lyngen	Liten	Troms og Finnmark	5c	3,9
5.	Høylandet	Liten	Trøndelag	5b	3,9
6.	Sørfold	Liten	Nordland	5c	3,9
7.	Nore og Uvdal	Liten	Viken	5c	3,8
8.	Bykle	Stor	Agder	2	3,8
9.	Heim	Middels	Trøndelag	7b	3,8
10.	Åseral	Liten	Agder	5c	3,7

BUNN 10					
Plass	Kommune	Størrelse	Fylke	KOMMODE-gruppe	Poengscore
255.	Klepp	Middels	Rogaland	6a	1,808
254.	Bærum	Stor	Viken	9b	1,806
253.	Nittedal	Stor	Viken	9b	1,788
252.	Halden	Stor	Viken	9b	1,875
251.	Bjørnafjorden	Stor	Vestland	9b	1,877
250.	Lørenskog	Stor	Viken	9a	1,821
249.	Vestby	Middels	Viken	6a	1,915
248.	Lillestrøm	Stor	Viken	9b	1,937
247.	Ullensaker	Stor	Viken	9a	1,864
246.	Nannestad	Middels	Viken	6a	1,890

2.3 Sektorrangering

TOPP 10: Sektorrangering*						
Plass	Kommune	BH	GS	BV	HT	KT
1.	Tokke	4,51	3,59	3,00	5,00	4,73
2.	Namsskogan	3,13	2,89	5,00	4,64	5,00
3.	Stor-Elvdal	3,27	3,29	5,00	3,91	4,73
4.	Lyngen	3,31	3,44	5,00	4,22	3,50
5.	Høylandet	3,59	4,13	2,71	5,00	3,94
6.	Sørfold	2,51	4,78	3,56	3,91	4,73
7.	Nore og Uvdal	3,98	2,61	5,00	3,91	3,56
8.	Bykle	3,89	4,16	2,15	3,68	5,00
9.	Heim	4,13	2,40	2,88	5,00	3,50
10.	Åseral	2,51	3,62	5,00	5,00	2,78

*BH = Barnehage, GS = Grunnskole, BV = Barnevern, HT = Helsetjeneste, KT = Kulturtilbud

BUNN 10: Sektorrangering*						
Plass	Kommune	BH	GS	BV	HT	KT
255.	Klepp	1,89	2,00	1,26	1,26	2,63
254.	Bærum	2,40	1,32	1,26	1,71	2,34
253.	Nittedal	1,52	1,32	2,29	1,82	2,00
252.	Halden	2,05	2,30	1,44	1,00	2,59
251.	Bjørnafjorden	2,64	1,82	1,59	1,00	2,34
250.	Lørenskog	1,82	1,32	2,00	1,59	2,38
249.	Vestby	3,03	1,89	1,44	1,00	2,21
248.	Lillestrøm	1,58	1,58	3,30	1,00	2,21
247.	Ullensaker	1,58	1,32	2,00	1,59	2,83
246.	Nannestad	1,25	1,32	2,29	1,82	2,78

*BH = Barnehage, GS = Grunnskole, BV = Barnevern, HT = Helsetjeneste, KT = Kulturtilbud

2.4 Fellestrekk Topp 10

Det er ti kommuner som kommer særlig godt ut i årets Kommuneanalyse. Flertallet av disse, er små kommuner med innbyggertall lavere enn 9 999. Felles for dem alle er likevel en gjennomgående stabil prioritering av barn og unge innen de fem sektorene som undersøkes.

Innen barnevernsektoren finner vi at Topp 10-kommunene leverer gjennomgående sterke resultater. Fem kommuner får her best mulig poengscore med 5,00. Dette gjelder kommunene Namsskogan, Stor-Elvdal, Lyngen, Nore og Uvdal og Åseral. Syv av de topp 10-kommunene, leverer her undersøkelser med behandlingstid under tre måneder i 100 prosent av tilfellene. Dette gjelder kommunene, Sørfold, Nore og Uvdal, Stor-Elvdal, Åseral, Namsskogan, Høylandet og Lyngen. Bykle er den av de Topp ti kommunene som innen barnevernsektoren har innrapportert å ha 31,50 stillinger med fagutdanning per 1 000 barn i alderen 0-17 år. Dette er langt over landsgjennomsnittet for tilsvarende variabel med 6,61.

Innen helsetjenestesektoren finner vi fire kommuner som alle rangeres med best mulig oppnådde poengscore. Dette er Tokke, Høylandet, Heim og Åseral, alle med en poengscore på 5,00. Seks av Topp 10-kommunene har innrapportert å tilby hjemmebesøk til kommunenes nyfødte i mer enn 100 prosent av tilfellene. Sørfold, Tokke og Heim leverer her sterkeste resultat med andeler på henholdsvis, 106,7, 106,3 og 102,0 prosent.

Bykle og Namsskogan skiller seg også ut fra resten av Topp 10-kommunene hva gjelder kulturtilbud. Bykle har her innrapportert at det finnes 1,21 elevplasser i kommunenes kulturskole per barn i alderen 6-15år.

Kommuneanalysen finner følgende fellestrekk blant disse kommunene:

- Topp 10-kommunene leverer gjennomgående sterke resultater for alle sektorene som undersøkes.
- Topp 10-kommunene bruker i snitt 26 prosent av sine penger på barn og unge.
- Topp 10-kommunene scorer i snitt høyest innen helsetjenestesektoren med en gjennomsnittlig poengscore på 4,43. Samtlige kommuner leverer her over landsgjennomsnittet på 5,94 innen variabelen antall årsverk per 1 000 barn. Bykle er den kommunen som her leverer flest antall innrapporterte årsverk med 21,03.
- Topp 10-kommunene scorer lavest innen grunnskolesektoren med en gjennomsnittlig poengscore på 3,49. Innen sektoren finner vi tre

kommuner med en samlet poengscore under 3,00. Dette gjelder kommunene Namsskogan, Nore og Uvdal og Heim.

- Topp 10-kommunene kan i gjennomsnitt tilby barna i barnehagen et lek- og oppholdsareal på 13,08 m². Dette er langt over landsgjennomsnittet på 7,90 m².
- Topp 10-kommunene har et flertall av kommuner med liten størrelse. Dette gjelder åtte kommuner. En kommune er av middels størrelse og en kommune er stor med minst 30 000 innbyggere.
- Topp 10-kommunene har i gjennomsnitt 4,517 elever per lærer i grunnskolen, og en gjennomsnittlig andel ansatte med lærerutdanning på 77,09.

2.5 Fellestrekk Bunn 10

Felles for de 10 kommunene som i dette års analyse får laveste samlet poengscore innen de fem sektorene som undersøkes, er at de har relativt mange innbyggere og lave bundne kostander. Åtte av ti kommuner tilhører Viken fylke med minst 30 000 innbyggere. Videre ser vi at disse kommunene i gjennomsnitt har 115 342 barn i alderen 0-20 år, og at kommunene i snitt bruker 120 768,60 kroner per barn.

Kommuneanalysen finner følgende fellestrekk blant disse kommunene:

- Bunn 10-kommunene har i gjennomsnitt et leke- og oppholdsareal på 5,44 m² i sine respektive barnehager. Dette er bak landsgjennomsnittet på 7,90 m².
- Bunn 10-kommunene scorer i gjennomsnitt dårligste innen helsetjenestesektoren, med en gjennomsnittlig poengscore på 1,38.
- Bunn 10-kommunene har alle en barnehagedekning over 82 prosent. I Bærum kommune får barn i alderen 1-5 år barnehageplass i 95,70 prosent av tilfellene. Nittedal og Vestby følger tett på etter med henholdsvis 95,10 og 95,00 prosent.
- Bunn 10-kommunene leverer ikke undersøkelser med behandlingstid under 3 måneder i alle barnevernstilfellene. Nannestad leverer her laveste innrapporterte tall med 82,00.
- Bunn 10-kommunene scorer i gjennomsnitt høyeste resultat innen kultursektoren med en gjennomsnittlig poengscore på 2,43.
- Bunn 10-kommunene finner ingen poengscore høyere enn 3,30 for de ulike sektorene. Denne poengscoren får Lillestrøm kommune innen barnevernsektoren.

Kapittel 3: Sektoranalyse

3.1 Innledning

Som nevnt innledningsvis har FNs barnekomité uttrykt bekymring over at barn og unge bosatt i Norge ikke får tilgang til innholdsmessige like tjenester som leveres av kommunene. Barn har etter artikkel 2 i FNs barnekonvensjon rett til like tjenester uavhengig av hvor i landet de bor.

I denne delen av Kommuneanalysen ser vi nærmere på hvordan kommunene satser på de fem sektorene barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjenester og kulturtilbud. Dette gjøres ved å presentere laveste og høyeste verdi for hver av variablene innen hver sektor,

basert på tall kommunen selv har rapportert inn. I tillegg vises også landsgjennomsnittet. I dette kapitlet ser vi på topp- og bunnprestasjoner innenfor de ulike sektorene. Derfor vil tidvis store forskjeller i kommune-Norge komme tydelig frem. Denne presentasjonen tar ikke hensyn til ulike kommunegrupper, ulike økonomiske og befolkningsmessige rammevilkår. Dette analyseres nærmere i kapittel 4: Sammenligning av utvalgte kommunegrupper. I de fem sektorene måler vi kommunenes prestasjoner på følgende variabler:

DE FEM SEKTORENE

BARNEHAGE

- Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år
- Brutto investeringsutgifter per barn 1-6 år
- Andel barn i barnehagen, i forhold til innbyggertall
- Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)
- Andel årsverk fordelt på utdanningsbakgrunn

GRUNNSKOLE

- Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år
- Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år
- Andel lærerutdannede fra universitet- eller høyskole.
- Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.trinn
- Antall elever per lærer

BARNEVERN

- Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år
- Antall stillinger i barnevernstjenesten etter fagutdanning per barn 1 000 barn 0-17 år
- Undersøkelser med behandlingstid innen tre måneder

HELSETJENESTE

- Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år
- Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst
- Antall årsverk per 1 000 barn 0-20 år innen helsestasjon- og skolehelsetjeneste

KULTURILBUD

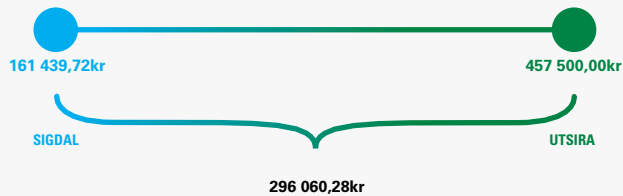
- Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år
- Brutto investeringsutgifter idrett per barn 6-20 år
- Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år, kommunale fritidssenter
- Antall elevplasser i kommunens kulturskole per barn 6-15 år

3.2 Sektoranalyse

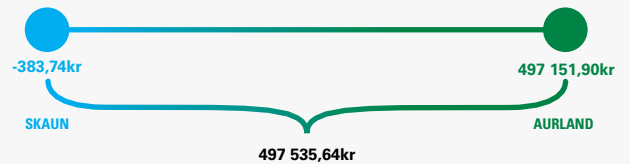
Barnehage

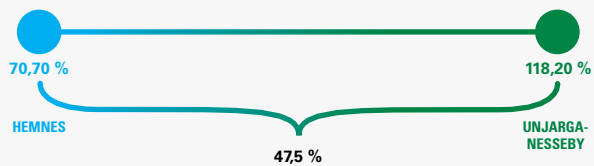
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år

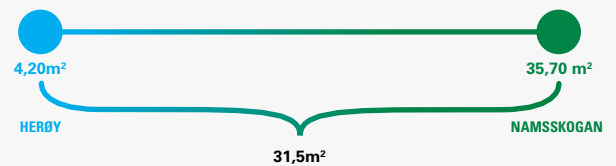

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

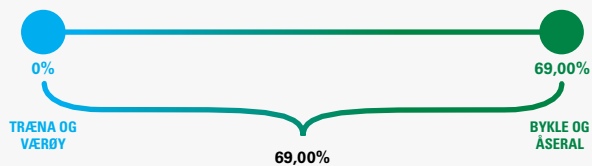

* Noen kommuner oppgir en andel over hundre prosent. Dette kan skyldes at kommunene tilbyr barnehageplasser til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.

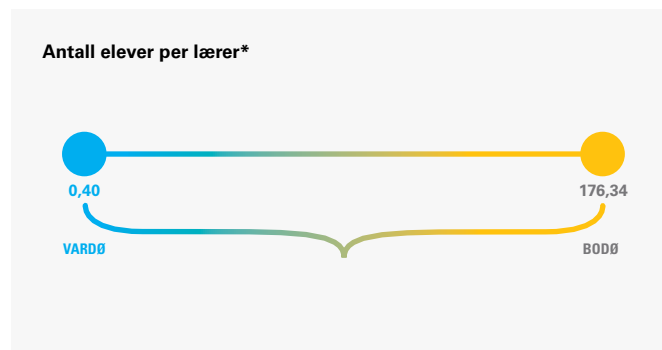
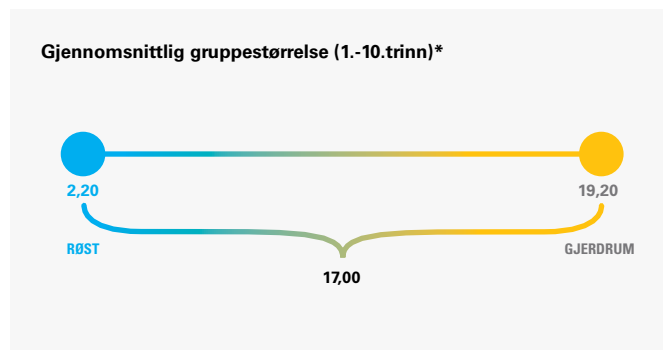
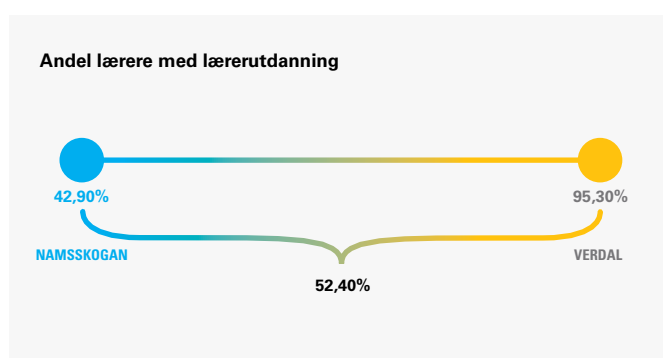
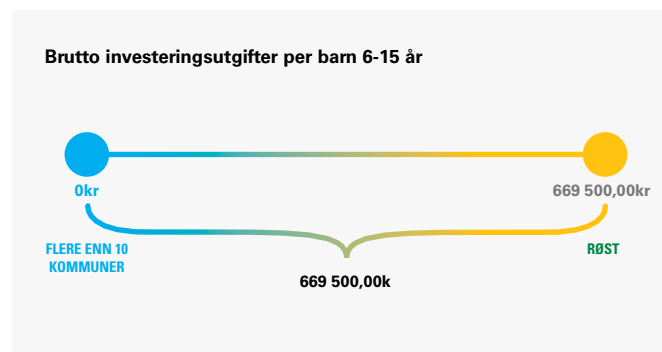
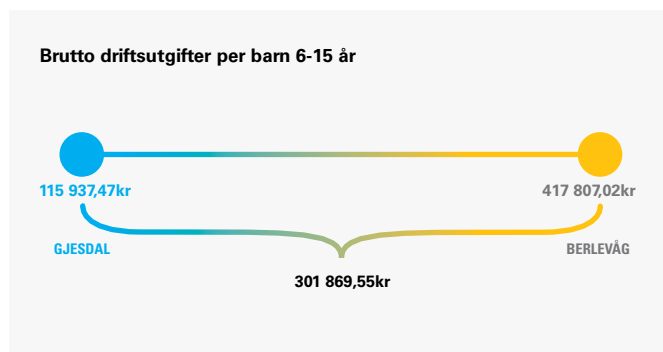
Lek og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

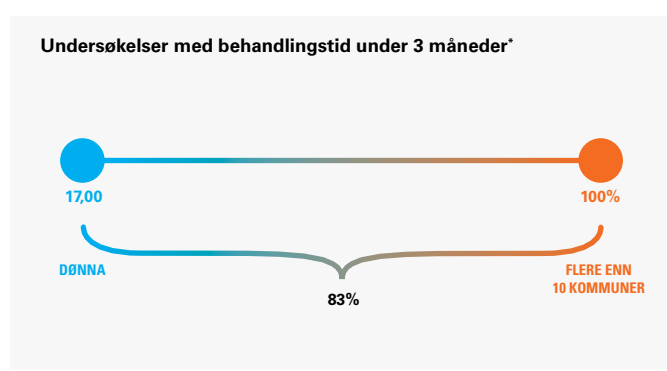
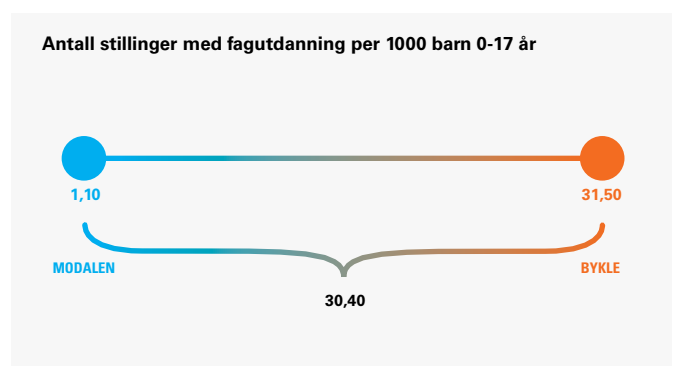
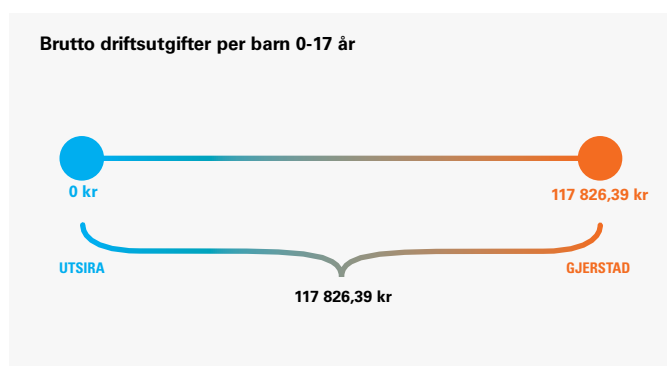
Grunnskole

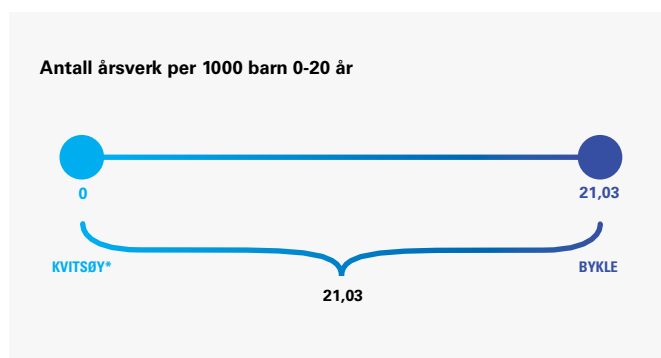
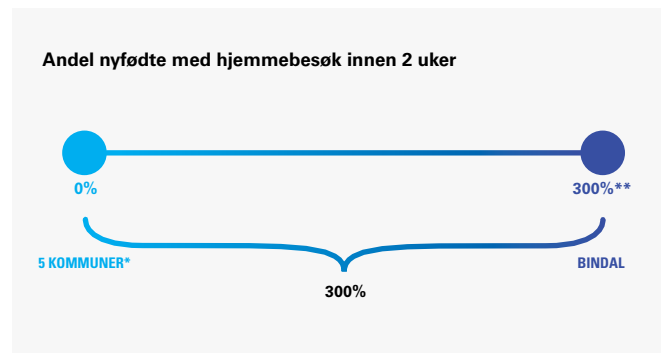
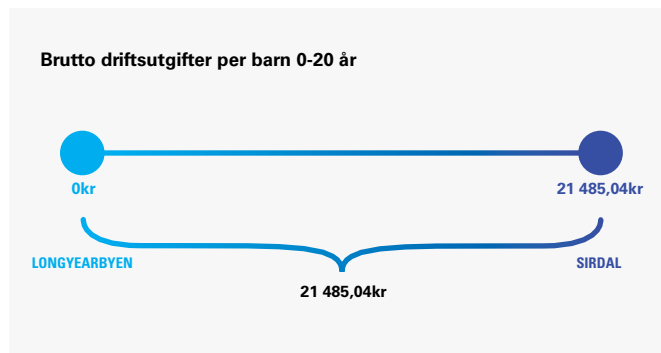
*Når vi studerer denne variabelens gjennomsnittlige gruppestørrelse 1.-10. trinn og elev per lærer, er det lave tall som anses å være best tenkelige utfall. Det kan her også stilles spørsmål ved om det går en grense for hvor små gruppestørrelser bør være før det kan virke kontraproduktivt på elevens læringsmiljø. Kommuneanalysen tar ikke stilling til dette og gir dermed konsekvent en høyere poengscore desto lavere antall elever det er ei en gruppe.

*Når vi studerer denne variabelens gjennomsnittlige gruppestørrelse 1.-10. trinn og elev per lærer, er det lave tall som anses å være best tenkelige utfall. Det kan her også stilles spørsmål ved om det går en grense for hvor små gruppestørrelser bør være før det kan virke kontraproduktivt på elevens læringsmiljø. Kommuneanalysen tar ikke stilling til dette og gir dermed konsekvent en høyere poengscore desto lavere antall elever det er ei en gruppe.

Barnevern

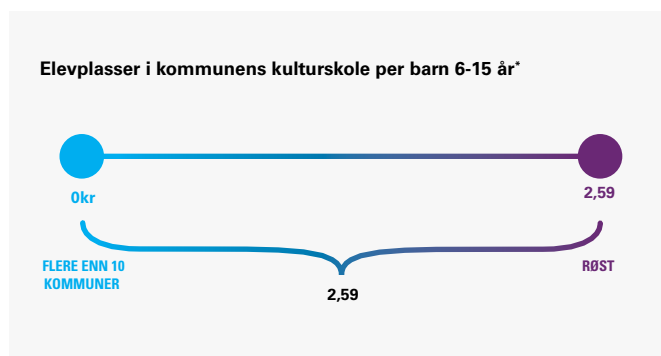
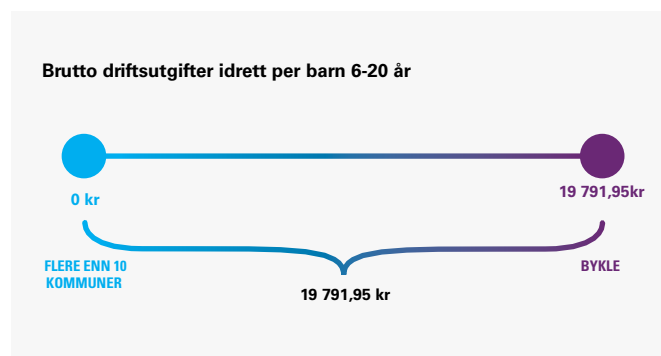
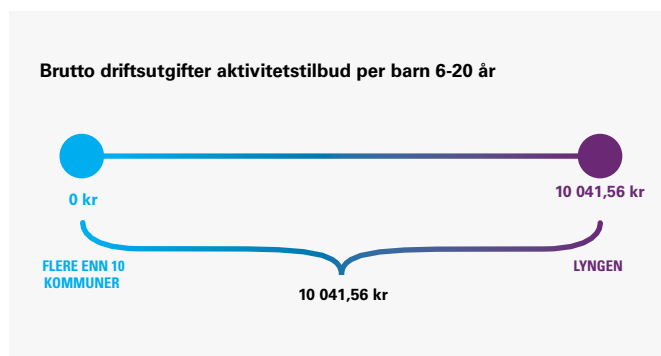
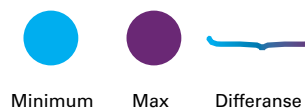

Helsetjeneste

*Moksnes, Vevelstad, Værøy, Karasjok, Hurdal
 ** En andel over hundre prosent kan skyldes at enkelte nyfødte har fått flere enn ett hjemmebesøk eller at kommunen tilbyr tjenesten til barn med bostedsadresse utenfor sin respektive kommune.

Kulturtilbud

*Kommunenes kulturskole er et tilbud for barn og unge i alderen 6-15 år. Denne sektorens variabel studerer derfor dette aldersspennet for antall elevplasser i kommunenes kulturskole.

Kapittel 4: Sammenligning av utvalgte kommunegrupper

4.1 Innledning

I dette kapitlet vil vi presentere en nærmere analyse av fem utvalgte kommunegrupper. Alle kommune-gruppene er inndelt etter kommunenes respektive KOMMODE-gruppetall (med KOMMODE-gruppetall vist i parentes). Bak enkelte kommodegruppetall finnes en bokstav. Denne forklarer kommunens økonomiske rammevilkår, der vi gjennomgående belyser kommunens bundne kostnader og grad av frie disponible midler.²³

Kommunegruppene skal gjenspeile kommunenes geografiske spredning og økonomiske tilbøyelighet, sett i en sammenlignbar kontekst. Ved å sammenligne kommuner som har tilsvarende økonomiske rammevilkår og geografiske forutsetninger, kan vi studere hva som er utslagsgivende for de tjenesteområdene kommunene yter til barna. Dette kan gi oss en indikasjon på hvilket potensial hver kommune besitter i å levere bedre innhold i sine tjenester til kommunens barn og unge. Vi tror at en slik analyse kan være en motivasjonsfaktor for kommunene til å levere bedre tjenester til barn og unge over hele landet.

Følgende fem KOMMODE-grupper analyseres:

- **De fire største byene (1)**
- **De åtte rikeste kommunene (2)**
- **De små kommunene (4 og 5)**
- **De mellomstore kommuner (6, 7, 8)**
- **De store kommunene (9 og 10)**

Det er flere grunner til at vi ser på nettopp disse fem KOMMODE-gruppene. I de fire største byene bor det flest barn. Prioriteringene som gjøres i disse kommu-

nene påvirker dermed flest barn. Vi undersøker de åtte rikeste kommunene fordi disse har frie disponible inntekter, der noen har lavere skatteinntekter per innbygger, men høyt statstilskudd per innbygger. Stort økonomisk handlingsrom gir kommuner bedre forutsetninger til å prioritere barna og forpliktelser som følger av FNs barnekonvensjon. Videre analyserer vi små, middels og store kommuner for å belyse bredden av kommunenes tilbud og tjenester i Norge. Vår intensjon med Kommuneanalysen er ikke å analysere forhold som gjør at en gitt kommune scorer som den gjør, eller hvorfor det er store forskjeller mellom to kommuner i samme kommunegruppe. Det har vi ikke grunnlag for. Vi ønsker imidlertid å trekke frem noen forhold som vi mener er egnet til å skape videre debatt om forskjeller i barns oppvekstvilkår i Norge, til beste for barn og unge i Norge.

I starten av dette kapitlet presenteres en sammenligning av gjennomsnittlig brutto driftsutgifter per barn 0-20 år, og gjennomsnittlig andel av driftsutgifter for de respektive fem kommunegruppene. Den overordnede økonomiske sammenligningen sees i forhold til landsgjennomsnittet. Deretter sammenligner vi kommuner som tilhører samme kommunegruppe ved å se nærmere på hvordan de leverer innenfor hver tjenestesektor. I tillegg ser vi på kommunenes prioritering av barna på kommunebudsjettet. Ved å sammenligne kommuner som har lik størrelse, like økonomiske rammevilkår og forutsetninger, kan vi studere hvordan ulike økonomiske rammebetingelser kan gi utslag for de ulike områdene kommunene yter tjenester til barn og unge på. Dette kan danne grunnlag for å si noe om potensialet hver enkel kommune har for å levere bedre innhold i tjenestene vi sammenligner. En slik sammenligning kan også belyse om rammebetingelsene setter begrensninger som kommunen selv eller staten må gå aktivt inn for å endre.

²³ Se vedlegg 3 for utdypende liste av KOMMODE-grupper med økonomiske rammevilkår

4.2 Overordnet sammenligning

FNs barnekomité har fremhevet at det lokale selvstyre i Norge har en stor verdi. Samtidig er komitéen betenkt over kommunenes økonomiske evne til å oppfylle sine forpliktelser til å gjennomføre barns rettigheter.²⁴ I 2018 anbefalte derfor FNs barnekomité at norske myndigheter tildeler øremerkede midler til lokale myndigheter istedenfor å gi rammetilskudd.²⁵ Ved å øremerke midler vil det være lettere å realisere barns rettigheter slik de følger av FNs barnekonvensjon.

²⁴ CRC/C/NOR/CO/4. Vurdering av rapportene som partene har lagt fram i henhold til konvensjonens artikkel 44, avsnitt 10, 29. januar 2010
²⁵ CRC/C/NOR/CO/5-6, Avsluttende merknader til Norges kombinerte femte og sjette periodiske rapport, avsnitt 5 d), 4. juli 2018

For å illustrere at det er store forskjeller både i kommunenes økonomiske forutsetninger og i dere økonomiske prioritering av barn, presenterer vi her tall for kommunenes brutto driftsutgifter per barn og andel av en kommunes totale driftsutgiftene som brukes på barn i en kommune. I sammenligningen ser vi som nevnt på de fem utvalgte kommunegruppene og landsgjennomsnittet.

Nedenfor presenteres en oversikt over kommunenes totale brutto driftsutgifter som brukes gjennomsnittlig på barn, og andel av kommunenes totale driftsutgifter som brukes på barn. Sammenligningen skal belyse ulikheter i kommunenes økonomiske forutsetninger og prioriteringer av barn og unge.

Kommunegruppe	Andel utgifter ²⁶	Utgifter per barn ²⁷
De fire største byene <i>KOMMODE-gruppe 1</i>	34%	133 364,24kr
De åtte rikeste kommunene <i>KOMMODE-gruppe 2</i>	23%	213 160,17k
De små kommunene <i>KOMMODE-gruppe 4 - 5</i>	27%	171 720,89kr
Mellomstore kommunene <i>KOMMODE-gruppe 6 - 7 - 8</i>	33%	137 866,87kr
De store kommunene <i>KOMMODE-gruppe 9 - 10</i>	35%	125 753,68kr
Hele landet	31%	153 326,03kr

²⁶ Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

²⁷ Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud og kulturtilbud

4.3 De fire største byene

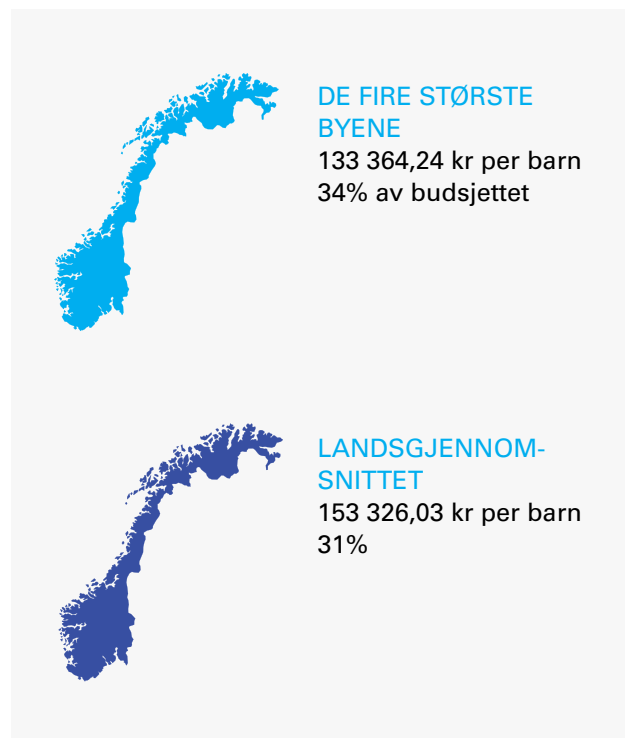
Antall kommuner: 4

Antall barn 0-20 år: 303 059

I denne kommunegruppen finner vi de fire største byene i Norge: Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim med en gjennomsnittlig poengscore innen de fem sektorene på henholdsvis 2,59, 2,27, 2,30 og 2,55.

Det er naturlig å tenke at de fire største byene huser et flertall av landets barn og unge. Tallene i analysen viser også at disse kommunene tilbyr tilsvarende tjenester til sine barn og unge. Til tross for en jevn poengfordeling, viser ingen av de største byene til å få høyeste poengscore innen samtlige variabler i de fem sektorene som undersøkes.

I det følgende presenteres et øyeblikksbilde av hvordan de fire største byene prioriterer sine yngste borgere innen følgende tjenestetilbud: barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjeneste og kulturtilbud.

Budsjettanalyse

De fire største byene (1)

Budsjettanalysen viser at de fire største kommuner i gjennomsnitt bruker 34% av sine budsjetter på sine samlet 303 059 barn og unge. Dette er tre prosentpoeng over landsgjennomsnittet på 31%. I faktiske kroner gir det et gjennomsnittlig beløp på 133 364,24 kroner, omtrentlig 20 000 kroner under landsgjennomsnittet.

Trondheim kommune har innrapportert å bruke størst andel av de fire største byene, med 36%. Dette tilsvarer 128 299,05 kroner per barn av kommunens brutto driftsutgifter på de 48 290 barn og unge i kommunen i alderen 0-20 år.

Videre avdekker kommuneanalysen at Oslo kommune bruker minst andel totale brutto driftsutgifter på barn, med en andel på 31 prosent. Dette er lavere enn det samlede gjennomsnittet for de fire største byene, men likevel noe høyere enn landsgjennomsnittet.

VARIABEL 4.3	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	125 224,02 (Stavanger)	133 364,24	152 893,73 (Oslo)	27 669,71	153 326,03
Andel av totale brutto driftsutgifter brukt på barn (%)	31% (Oslo)	34%	36% (Trondheim)	5%	31%

Sektoranalyse: Barnehage

De fire største byene (1)

Kommuneanalysen finner at de fire største byene samlet har 72 407 barn i alderen 1-5 år, der Oslo kommune har største tetthet. Innen barnehagesektoren finner vi at de fire største byene får en tilnærmet lik samlet poengscore, med en jevn prioritering av barn. Trondheim kommune leverer her sterkeste resultat av de fire største byene, med en samlet total poengscore på 2,99. Stavanger, Bergen og Oslo følger like bak med henholdsvis: 2,83, 2,76 og 2,30.

Når vi i denne sektoren undersøker hvor mange kvadratmeter barna i barnehagen har å leke og oppholde seg på, finner vi at de fire største byene tilbyr tilsvarende like mye plass med et snittareal på 5,425.

Nesten alle barn i Trondheim kommune ser ut til å ha fått barnehageplass i 2021, her med en innrapportert andel på 97,40 prosent. Bergen, Stavanger og Oslo følger tett med følgende poengscore: 95,30, 92,50 og 91,70. Dersom vi ser dette opp mot landsgjennomsnittet for samme variabel, ser vi at de fire største byene tilbyr flere barn barnehageplass enn andre kommuner innen samme sektor.

For de fire største kommunene foreligger det noen forskjeller i hvordan kommunene prioriterer sine disponible midler på barn i barnehagen. Variabelen brutto driftsutgifter per barn (1-5 år), viser at Oslo kommune bruker mest penger per barn med 230 614,73 kroner. Bergen kommune har innrapportert å bruke minst penger på barn i barnehagesektoren av de fire største kommunene med 200 551,60 kroner.

VARIABEL 4.3	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år (kr)	200 551,60 (Bergen)	212 736,24	230 614,73 (Oslo)	30 063,13	222 902,84
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år (kr)	5 447,37 (Oslo)	17 905,54	48 469,08 (Bergen)	43 021,71	17 115,77
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	91,70 (Oslo)	94,23	97,40 (Trondheim)	5,70	92,69
Lek- og oppholdsareal per barn i barnehage (m ²)	5,10 (Trondheim og Bergen)	5,43	5,90 (Stavanger)	0,80	7,80
Andel ansatte pedagogisk utdanning (%)	40,70 (Stavanger)	45,18	48,50 (Trondheim)	7,80	44,61

Sektoranalyse: Grunnskole

De fire største byene (1)

Når det gjelder variabelen andel ansatte med lærerutdanning, finner vi at samtlige kommuner leverer en andel over 60 prosent. Stavanger med 77,40, Bergen med 76,30, Trondheim med 73,70 og Oslo med 60,90. For antall elever per lærer, viser Oslo kommune å ha færrest elever per lærer blant de fire største byene

med 7,81. Landsgjennomsnittet for tilsvarende variabel er 9,15.

Videre er det verdt å merke seg at koronapandemien også kan ha preget kommunenes resultater hva gjelder antall elever per lærer (krav til kohorter og små grupper) og andel ansatte med lærerutdanning. Det kan tenkes at antall lærere med pedagogisk utdanning kan ha vært lavere i 2021 enn tidligere år, grunnet varierende spredning av smitte og tiltak i skolene.

VARIABEL 4.3	MIN	GJENNOMSITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ. SN.
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år (kr)	123 221,84 (Stavanger)	135 857,89	157 781,41 (Oslo)	34 559,57	175 978,65
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år (kr)	13 558,19 (Stavanger)	24 513,03	38 806,95 (Oslo)	25 248,76	30 140,74
Andel lærere med pedagogisk utdanning (%)	60,90 (Oslo)	72,08	77,40 (Stavanger)	16,50	77,77
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	16,20 (Oslo)	16,55	17,10 (Trondheim)	0,90	13,42
Antall elever per lærer	7,81 (Oslo)	8,66	9,41 (Stavanger)	1,60	9,15

Sektoranalyse: Barnevern

De fire største byene (1)

Analysen finner at de fire største byene kan vise til gode resultater samlet sett for barnevernstjenesten. Totalt finner vi Oslo kommune på en 89. plass av landets totalt 358 kommuner. Trondheim, Bergen og Stavanger følger med en total plassering innen bar-

nevernsektoren på henholdsvis, 108, 120 og 293.

Analysen finner at tre av de største byene leverer undersøkelser med behandlingstid under tre måneder i mer enn 95% av tilfellene. Dette gjelder Oslo, Bergen og Stavanger med henholdsvis 96%, 95% og 95%. Trondheim har innrapportert å levere undersøkelser i 85% av sine tilfeller. Dette er under landsgjennomsnittet for samme variabel på 88,77%.

VARIABEL4.3	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år (kr)	11 113,97 (Stavanger)	12 504,43	13 516,50 (Trondheim)	2 402,53	15 935,35
Antall stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	4,50 (Stavanger)	6,00	8,20 (Trondheim)	3,70	6,61
Undersøkelser med behandlingstid innen 3 mnd (%)	85,00 (Trondheim)	92,75	96,00 (Oslo)	11,00	88,77

Sektoranalyse: Helsetjeneste

De fire største byene (1)

Helsetjenestesektoren som analyseres her ser på hvor mange årsverk per 1 000 barn som jobber i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Videre studeres hvor stor andel nyfødte som får hjemmebesøk innen sine første to leveuker.

De fire største byene scorer relativt lavt samlet sett innen helsetjenestesektoren, her med en gjennomsnittlig poengscore på 1,68. Beste poengscore får

Oslo kommune med 2,29, mens laveste poengscore tilfaller Trondheim med 1,26.

Innen helsetjenestesektoren ser vi videre at kommunene spriker mest innen variabelen, andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker. Bergen kommune leverer over landsgjennomsnittet med 88,80, mens Trondheim kommune har innrapportert en beskjeden prosentandel på 43,70. Videre finner vi at Trondheim kommune har færrest antall årsverk per 1 000 barn med 3,74. Oslo er den kommunen med høyest innrapporterte tall innen denne variabelen med 5,71 i poengscore. Dette er rett under landsgjennomsnittet for samme variabel.

VARIABEL 4.3	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år	3 455,93 (Bergen)	4 071,71	5 548,79 (Oslo)	2 092,86	4 833,97
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker (%)	43,70 (Trondheim)	68,65	88,80 (Bergen)	45,10	88,63
Antall årsverk per 1 000 barn 0-20 år	3,74 (Trondheim)	4,65	5,71 (Oslo)	1,97	5,94

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De fire største byene (1)

Av de fire største byene finner vi at Trondheim kan tilby sine yngste borgere flest elevplasser i kommunens kulturskole med 0,23. Dette er rett under landsgjennomsnittet på 0,29. Laveste innrapporterte tall innen denne variabelen er fra Bergen kommune med 0,11. Oslo og Stavanger følger etter med henholdsvis 0,13 og 0,21.

Innen kulturtilbudssektoren finner vi at Oslo kommune bruker mest brutto driftsutgifter på aktivitetstilbud for sine barn, her med et innrapportert beløp på 5 451,39 kroner. Dette er også langt over landsgjennomsnittet for samme variabel på 1 575,40 kroner. Når det gjelder brutto driftsutgifter brukt på idrett, finner vi at Trondheim kommune har det høyeste innrapporterte beløpet på 4 414,60 kroner. Stavanger kommune følger etter med 3 136,95 kroner.

VARIABEL 4.3	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år (kr)	1 618,72 (Bergen)	2 848,47	5 451,39 (Oslo)	3 832,67	1 575,40
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år (kr)	1 522,93 (Oslo)	2 852,89	4 414,60 (Trondheim)	2 891,67	2 043,94
Elevplasser i kulturskolen per barn 6-15 år	0,11 (Bergen)	0,17	0,23 (Trondheim)	0,12	0,29

4.4 De rike kommunene

KOMMODE-gruppe 2

Antall kommuner: 8
Antall barn 0-20 år: 3 368

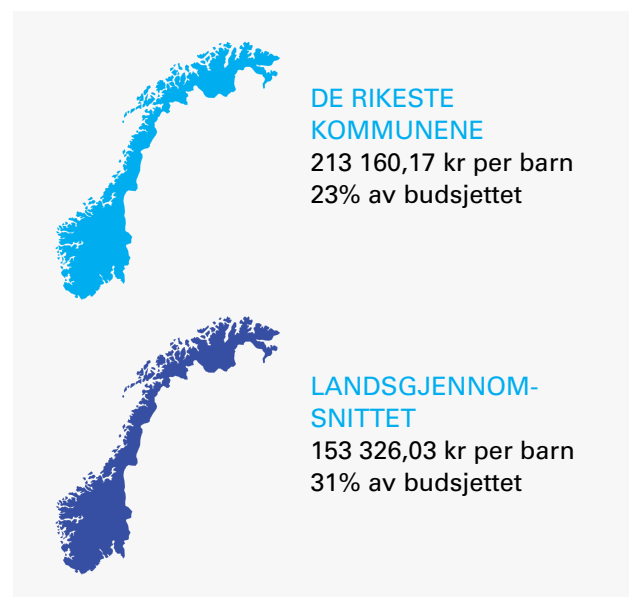
Budsjettanalyse

De åtte rikeste kommunene (2)

Tidligere har denne gruppen inkludert ti kommuner. I fjorårets analyse, som i denne, er det kun åtte kommuner. Denne endringen er blitt gjort i samråd med SSB, i lys av fylkes- og kommunesammenslåingen gjort per januar 2020. De åtte rikeste kommunene er målt etter frie disponible inntekter, noen med lavere skatteinntekter per innbygger, men høyt statstilskudd per innbygger. Slik inkluderer skatteinntektene kommunal inntekts- og formueskatt, eiendomsskatt, konsesjonskraftsinntekter og naturressursskatt. KOMMODE-gruppe 2 inkluderer dermed kraft- og energikommuner med høye skatteinntekter fra både kraftverk og naturressurser.²⁸

Samlet for denne sektoren, undersøker vi hvilken av de åtte rikeste kommunene som bruker mest penger på tjenester til barn og unge og også hvor stor andel av deres budsjetter som brukes på deres respektive barn og unge.

²⁸ Kringlebotten og Langørgen (2020), Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser 2020 (ssb.no)

De åtte rikeste kommune bruker i gjennomsnitt 213 160,17 kroner på sine barn og unge. Dette er en betydelig større sum enn hva resten av kommune-Norge har innrapportert å bruke på sine barn med henholdsvis 153 326,03 kroner. I snitt bruker de åtte rikeste kommunene 23 % av sitt budsjett på barn og unge i alderen 0 - 20år. Suldal er den kommunen med høyeste innrapporterte andel på 31 %. Aukra, Sirdal og Modalen følger tett med henholdsvis en innrapportert andel på 28 %, 23 % og 23 %.

Bykle kommune har innrapportert å bruke høyeste beløp per barn med 292 276,92 kroner. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet og også de øvrige syv rikeste kommunene.

VARIABEL 4.4	MIN	GJENNOMSNITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	173 701,94 (Aukra)	213 160,17	292 276,92 (Bykle)	118 574,98	153 326,03
Andel av totale brutto driftsutgifter på barn (%)	0,18 (Bykle)	32%	0,31 (Suldal)	0,13	31%

Sektoranalyse: Barnehage

De åtte rikeste kommunene (2)

Det er større sprik i hvordan de åtte rikeste kommune prioriterer de yngste barna i barnehagen. Det er særlig to kommuner som skiller seg ut med jevnt gode resultater innen barnehagesektoren, Tydal og Modalen med en samlet poengscore på 4,78. Fire av de åtte rikeste kommunene får i denne sektoren en samlet poengscore lavere enn 2,70.

Når det gjelder andel ansatte med pedagogisk utdanning finner vi at Bykle kommune har en andel ansatte med pedagogisk utdanning på 69 prosent. Aurland kommune i Vestland har innrapportert laveste andel, her med 33,20 prosent.

Det er særlig når vi undersøker hvor stort leke- og oppholdsareal de yngste har, at vi ser hvor varierende barnehagetilbudet er blant de åtte rikeste kommunene. Mens Bykle kommune kan tilby sine barn i alderen 1-5 år hele 17,20 m² å leke og oppholde seg på, kan Aurland tilby beskjedne 5,50m². Dette er også under resten av landets gjennomsnitt på 7,80 m².

Modalen bruker mest penger på barnehageplass med et innrapportert beløp på 436 777,78 kroner per barn. Bykle følger rett bak med et innrapportert beløp på 390 648,65 kroner. De resterende seks rikeste kommunene, har alle innrapportert å bruke mindre enn 300 000 kroner per barn i barnehagen.

VARIABEL 4.4	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år (kr)	263 164,77 (Aukra)	312 213,50	436 777,78 (Modalen)	173 613,01	222 902,84
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år (kr)	1 837,21 (Sirdal)	82 234,41	497 151,90 (Aurland)	495 314,69	17 115,77
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	84,90 (Sirdal)	93,69	111,10 (Modalen)	26,20	92,69
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m ²)	5,50 (Aurland)	9,67	17,20 (Bykle)	11,70	7,80
Andel ansatte med pedagogisk utdanning (%)	33,20 (Aurland)	48,41	69,00 (Bykle)	35,80	44,61

Sektoranalyse: Grunnskole

De åtte rikeste kommunene (2)

Av de åtte rikeste kommunene har kun fire av kommunene innrapportert tall for andel lærere med lærerutdanning. Det kan være flere faktorer til at flere kommuner ikke har innrapporterte tall her. En forklaring kan være at vi i årets analyse utelukkende har ønsket å kartlegge andel lærere med lærerutdanning, og unntatt i beregning andel lærere med annen pedagogisk utdanning. Kommunene som ikke har innrapporterte tall innenfor denne variabelen er Eidfjord, Modalen, Aurland og Tydal. Slik faller disse kommunene også ut av den samlede poengscoren for grunnskolesektoren.

Når det gjelder hvor mange barn i alderen 6-15 år som er samlet i grupper, er det store variasjoner blant kommunene. Bykle har innrapportert å ha en gjennomsnittlig gruppestørrelse på 6,60, mens Aukra har innrapportert at deres gruppestørrelser er 13,90. Dette er tilsvarende hva landsgjennomsnittet for samme variabel på 13,42.

Lærerstaben ved Bykle kommune består av ansatte med en lærerutdanning i 84,60 prosent av tilfellene. Dette er over landsgjennomsnittet for samme variabel, og også langt foran Aukra med en innrapporterte andel på 78,10.

Innen grunnskolesektoren finner vår analyse et større sprik blant de åtte rikeste kommunene ved deres brutto investeringsutgifter. Sirdal er den kommune med høyeste innrapporterte tall på 105 469,39. Dette er langt foran de resterende syv kommunene. Modalen, Eidfjord og Bykle følger etter med sine 9 181,82 kroner, 3 543,48 kroner og 1 959,60 kroner. Nederst for denne variabelen finner vi Tydal med innrapporterte investeringsutgifter tilsvarende 0.

Antall elever per lærer ser også ut til å variere av størrelse blant de åtte rikeste kommunene. Analysen finner at Tydal har færreste elever per lærer med, mens Aukra har flest elever per lærer.

VARIABEL 4.4	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ. SN.
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år (kr)	211 654,09 (Aukra)	254 368,56	340 757,58 (Bykle)	129 103,49	175 978,65
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år (kr)	0,00 (Tydal)	15 327,17	105 469,39 (Sirdal)	105 469,39	30 140,74
Andel lærere med pedagogisk utdanning (%)	67,40 (Suldal)* <small>*fire av åtte kommuner har ikke rapportert innen denne variabelen</small>	75,85	84,60 (Bykle)	17,20	77,77
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	6,60 (Bykle)	10,21	13,90 (Aukra)	7,30	13,42
Antall elever per lærer	1,22 (Tydal)	4,71	7,25 (Aukra)	6,03	9,15

Sektoranalyse: Barnevern

De åtte rikeste kommunene (2)

Denne sektoren ser på kommunenes innrapporterte tall innen barnevernstjenesten. Av de åtte rikeste kommunene, er det en kommune som ikke har rapportert tall for en av variablene sektoren undersøker, og faller derfor utenfor gitt rangering. Dette gjelder Tydal kommune som har 115 barn og unge i alderen 0-17 år i barnevernstjenesten. Det kan være flere grunner til at kommunen ikke har rapportert inn tall innen denne sektoren, blant annet på grunn av hensyn til personvern.

Det er her særlig én variabel som er interessant å undersøke; den lovpålagte fristen om behandlingstid under tre måneder. Tre av de åtte rikeste kommunene

leverer behandlingstid for undersøkelser i 100 prosent av tilfellene. Dette gjelder Aurland, Sirdal og Eidfjord. Landsgjennomsnittet for undersøkelsessaker i barnevernet ligger på 88,77 prosent. Nederst blant denne kommunegruppen finner vi Modalen, med et innrapportert tall på 46,00 prosent.

Bykle har registrert å ha 31,50 stillinger med fagutdanning per 1 000 barn i alderen 0-17 år i barnevernstjenesten. Dette er langt over landsgjennomsnittet for tilsvarende variabel, der tallet er 6,61. Modalen har det laveste innrapporterte antallet stillinger blant de åtte rikeste kommunene med 1,10.

Vi finner at seks av de åtte rikeste kommunene har innregistrert å bruke over 10 000 kroner brutto driftsutgifter per barn i alderen 0-17 år. Sirdal og Modal bruker henholdsvis 8 623,74 kroner og 4 526,32 kroner.

VARIABEL 4.4	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år (kr)	4 526,32 (Modalen)	11 025,34	19 069,57 (Tydal)	14 543,25	15 935,35
Antall stillinger med fagutdanninger per 1 000 barn 0-17 år	1,10 (Modalen)	9,74	31,50 (Bykle)	30,40	6,61
Undersøkelser med behandlingstid innen 3 mnd (%)	46,00 (Modalen)	84,57	100,00 (Aurland, Sirdal, Eidfjord)	54,00	88,77

Sektoranalyse: Helsetjeneste

De åtte rikeste kommunene (2)

Innen helsetjenestesektoren leverer de åtte rikeste kommune en samlet poengscore på 2,74. Suldal er den kommunen som her trekker snittet opp med sin samlede poengscore på 3,91. Rett bak finner vi Bykle kommune som innen helsetjenestesektoren får et samlet resultat på 3,68.

Tre av de åtte rikeste kommunene har innregistrert et tall over 100 % for variabelen hjemmebesøk innen to uker til nyfødte. Blant disse er det Eidfjord som har rapportert høyeste andel med 122,20, et tall godt over

landsgjennomsnittet på 88,63.

Innen helsetjenestesektoren finner vi at Bykle kommune har flest innrapporterte årsverk per 1 000 barn i alderen 0-20 år med 21,03. Suldal, Tydal og Eidfjord følger etter med 5,76, 5,56 og 5,39. Nederst finner vi Modalen med 1,83, et godt stykke bak landsgjennomsnittet for samme variabel.

Seks av de åtte rikeste kommunene har innrapportert å bruke mindre enn 7 000 kroner på brutto driftsutgifter per barn i alderen 0-20 år. Sirdal og Bykle kan vise til betydelig høyere innrapporterte tall, her med 21 485,04 kroner og 14 928,21 kroner.

VARIABEL 4.4	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ-SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	2 752,29 (Modalen)	7 806,91	21 485,04 (Sirdal)	18 732,75	4 833,97
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker (%)	82,40 (Aurland)	95,93	122,20 (Eidfjord)	39,80	88,63
Antall årsverk per 1 000 barn 0-20 år	1,83 (Modalen)	6,46	21,03 (Bykle)	19,20	5,94

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De åtte rikeste kommunene (2)

Bykle kommune er eneste av de åtte rikeste kommunene med høyest mulig samlet poengscore innen kulturtilbudssektoren med en samlet score på 5,00. Dette er for øvrig også beste mulig poengscore en kommune kan oppnå i vår analyse. Aurland følger etter med en samlet poengscore på 4,73.

Det er varierende hvor mange timer åpent de ulike

kommunene har hatt ved sine fritidssentre. Bykle er den kommunen med høyeste innrapporterte antall timer på 38 054. Modalen ser ut til å ha hatt tilsvarende åpne fritidssentre med et innrapportert timeantall på 36 706.

Sirdal er den kommunene som har innrapportert å bruke minst penger per barn i aldersgruppen 6-20 år med et beløp på 1 260,39 kroner. Dette er under landsgjennomsnittet, og betydelig bak Bykle kommune som har innrapportert et beløp på 8 100,67 kroner.

VARIABEL 4.4	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ-SN.
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år (kr)	1 260,39 (Sirdal)	3 577,08	8 100,67 (Bykle)	6 840,28	1 575,40
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år (kr)	0,00 (Modalen)	5 456,21	19 791,95 (Bykle)	19 791,95	2 043,94
Plasser i kulturskolen per barn 6-15 år	83,00 (Suldal)	0,60	38 054,00 (Bykle)	37 971,00	0,29

4.5 De små kommunene

KOMMODE-gruppe 4 og 5

Antall kommuner: 166

Antall barn 0 - 20år: 83 849

Budsjettanalyse

De små kommunene (4 og 5)

Blant de små kommunene finner vi at noen kommuner har mindre enn 2 000 innbyggere og halvparten har under 5 000 innbyggere. Denne kommunegruppen skiller seg særlig fra de andre, ved at de har relativt høye bundne kostnader. For sammenlikningsgrunnlag på tvert av kommunegrupper er det derfor nødvendig å la de små kommunene være avhengig av folkemengde.²⁹

²⁹ Kringlebotten, M. og Langørgen, A. (2020) Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser 2020 hentet fra: https://www.ssb.no/offentlig-sektor/artikler-og-publikasjoner/_attachment/439744?_ts=177cdffee70

De små kommunene bruker i gjennomsnitt 171 720,89 kroner per barn i alderen 0 - 20 år. Dette tilsvarer en andel av budsjettet på 27 prosent, noe som er 4 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet. Dette kan indikere at trangere økonomiske forhold blant de små kommunene enn hva andre kommunegrupper har.

Fem kommuner har innrapportert å bruke over 40 prosent av sitt budsjett på barn. Dette gjelder kommunene: Bjerkreim, Skiptvet, Overhalla, Lund og Siljan med henholdsvis en innrapportert andel på 0,45, 0,42, 0,40, 0,40 og 0,40.

Unjárga-Nesseby og Berlevåg er de kommunene som her bruker mest penger per barn, med 322 630,87 kroner og 312 794,33 kroner. Videre finner vi at 22 kommuner som har innrapportert å bruke mer enn 200 000 kroner på sine barn og unge.

VARIABEL 4.5	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	121 645,91 (Vegårshei)	171 720,89	322 630,87 (Un`jarg-Nesseby)	200 984,96	153 326,03
Andel av totale brutto driftsutgifter brukt per barn (%)	0,16 (Moksnes)	0,27	0,45 (Bjerkreim)	0,29	0,31

Sektoranalyse: Barnehage

De små kommunene (4 og 5)

Innen barnehagesektoren finner vi fem kommuner som gjør det særlig godt. Dette gjelder kommunene Engerdal, Tokke, Askvoll, Nissedal og Etnedal som samlet har fått en poengscore innen barnehagesektoren på henholdsvis 4,57, 4,51, 4,13, 4,13 og 4,13. Nederst finner vi 26 kommuner med en total poengscore lavere enn 2,00.

Blant de små kommunene finner vi et større gap når det gjelder kommunenes tilbud til barna av leke- og oppholdsareal. Namsskogan er den kommunen med størst innrapportert leke- og oppholdsareal for barn mellom 1-5 år med 35,70 m². Like bak finner vi Unjárga-Nessby og Follidal med henholdsvis 24,30 m² og 21,10 m². Av denne kommunegruppens 166 kommuner,

finner vi at 117 kommuner tilbyr leke- og oppholdsareal mindre enn 10 m² per barn i barnehagen. Dette er betydelig mindre plass å leke på enn hva barn i snitt leker og oppholder seg på rundt om i landet.

Hele 14 kommuner har innrapportert å tilby barnehageplass i mer enn 100 prosent av tilfellene. Nederst for denne variabelen finner vi seks kommuner som har innrapportert en andel lavere enn 80. Dette gjelder kommunene: Hemnes (70,70), Flakstad (76,10), Rennebu (77,60), Flå (78,90), Hægebostad (79,40) og Evenes (79,50).

Når det gjelder andel ansatte med pedagogisk utdanning finner vi fire kommuner har en andel over 60, mens femten kommuner har en innrapportert andel under 30. Åseral har her høyeste innrapporterte andel på 69,00 etterfulgt av Leka med 63,40. Landsgjennomsnittet for denne variabelen er 69,00.

VARIABEL 4.5	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år (kr)	161 439,72 (Sigdal)	239 155,45	457 500,00 (Utsira)	296 060,28	222 902,84
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år (kr)	0,00 (Flere enn ti kommuner)	24 245,42	452 700,00 (Beiarn)	452 700,00	17 115,77
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	70,70 (Hemnes)	91,60	118,20 (Unjárga-Nesseby)	47,50	92,69
Lek- og oppholdsareal per barn i barnehage (m ²)	4,20 (Herøy)	9,31	35,70 (Namsskogan)	31,50	7,80
Andel ansatte med pedagogisk utdanning (%)	0,00 (Træna og Værøy)	43,10	69,00 (Åseral)	69,00	44,61

Sektoranalyse: Grunnskole

De små kommunene (4 og 5)

De små kommunene leverer resultater godt over landsgjennomsnittet innen grunnskolesektoren samlet sett. De får en gjennomsnittlig poengscore på 3,14 Dette er over landsgjennomsnittet på 2,66. 23 kommuner faller ut av den overordnede rangeringen innen grunnskolesektoren grunnet manglende innrapporterte tall for variabelen andel lærere med en lærerutdanning.

Overordnet kan vi si at små kommunene jevnt over prioriterer barn og unge godt i grunnskolen. Hele 14 kommuner får en poengscore over 4,00. Sørfold kommune får best poengscore av de små kommunene med 4,78. Vi finner fem kommuner nederst på listen, med en poengscore under 2,00. Dette gjelder kommunene: Rødøy, Hamarøy, Saltdal, Sokndal og Vegårshei.

Lærdal kommune har innrapportert at 91,40 prosent av deres lærere i grunnskolen har en lærerutdanning. Dette er godt over landsgjennomsnittet og gjennomsnittet blant de små kommunene for tilsvarende variabel. Sør-Aurdal og Hemnes følger etter med en andel på henholdsvis 90,70 og 90,20.

Hele 47 kommuner har innrapportert en gjennomsnittlig gruppestørrelse på lavere enn 10 i grunnskolen. I Røst kommune har elevene gruppestørrelser på 2,2 i snitt. Syv kommuner har innrapporterte gruppestørrelser med mer enn 16 elever i alderen 6-15 år.

Når det gjelder antall elever per lærer, finner vi at Vardø kommer godt ut med en elev i snitt per lærer. Dette er langt under landsgjennomsnittet for tilsvarende variabel. Saltdal kommune har her innrapportert høyeste tall med 28,56 elever per lærer. Det er verdt å merke seg at å ha få elever per lærer, kan indikere mer faglig støtte og læringsutbytte i klasserommet.

VARIABEL 4.5	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år (kr)	132 986,44 (Vegårshei)	205 122,87	417 807,02 (Berlevåg)	284 820,58	175 978,65
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år (kr)	0,00 (Flere enn ti kommuner)	40 396,01	669 500,00 (Røst)	669 500,00	30 140,74
Andel lærere med lærerutdanning (%)	42,90 (Namsskogan)	77,37	91,40 (Lærdal)	48,50	77,77
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	2,2 (Røst)	11,40	16,60 (Våler, Hedmark)	14,40	13,42
Antall elever per lærer	0,40 (Vardø)	5,74	28,56 (Saltdal)	28,16	9,15

Sektoranalyse: Barnevern

De små kommunene (4 og 5)

Innen barnevernstjenesten finner vi at det er varierende antall barn og unge i alderen 0-17 år som ivaretas av de små kommunene. 12 kommuner har rapportert å ha over 800 barn, mens seks kommuner har innrapportert å ha mindre enn 100 barn i denne aldersgruppen.

To kommuner faller utenfor denne sektoren grunnet manglende innrapporterte tall innen utvalgte variabler. Dette gjelder Utsira og Måsøy. Det kan være flere grunner til at kommuner ikke rapporterer inn her, og personvern hensyn i sensitivitetssaker er tenkelig her.

65 kommuner har innrapportert å overholde be-

handlingstiden i alle sine tilfeller med en prosentandel på 100. Her finner vi blant annen kommunene: Kvitseid, Gulen, Lyngen, Siljan, Alvdal, Drangedal, Hemnes, Sigdal og Rennebu. Flesteparten av kommunene som i denne variabelen har innrapportert å levere behandlingstid i 100 av tilfellene tilhører kommunegruppe 4 og har middels bundne kostnader og varierende frie disponible inntekter.

Gjerstad kommune bruker mest penger på barnevernstjenesten med 117 826,39 kroner. Gjerstad er også blant de kommunene som leverer 100 prosent innen variabelen undersøkelser med behandlingstid innen tre måneder. Når det gjelder antall stillinger med fagutdanning leverer Gjerstad under landsgjennomsnittet med 6,70. Bygland er den kommunen med høyeste innrapporterte tall for antall stillinger med fagutdanning per 1 000 barn med 26,00.

VARIABEL 4.5	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år (kr)	0,00 (Utsira)	18 937,38	117 826,39 (Gjerstad)	117 826,39	15 935,35
Antall stillinger med fagutdanning per 2 000 barn 0-17 år	2,40 (Hjartdal)	7,91	26,00 (Bygland)	23,60	6,61
Undersøkelser med behandlingstid innen 3 mnd (%)	17,00 (Dønna)	87,29	100,00 (Flere enn ti kommuner)	83,00	88,77

Sektoranalyse: Helsetjeneste

De små kommunene (4 og 5)

Denne kommunegruppen viser til resultater godt over landsgjennomsnittet for helsetjenestesektorens variabler her. Av denne gruppens totale 166 kommuner, finner vi at 14 kommuner scorer høyeste mulige resultat på 5,00. Dette er kommunene: Gol, Solund, Bindal, Gjerstad, Salangen, Andøy, Høylandet, Åseral, Gildeskål, Lødingen, Skjervøy, Tokke, Unjárga-Nesseby og Loppa.

Utsira kommune har manglende innrapporterte verdier innen variabelen andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker, og faller derfor utenfor den

samlede poengscoren for denne sektoren. Utsira har likevel innrapportert å bruke 15,79 årsverk per 1 000 barn og bruker 10 210,53 kroner på kommunens 38 barn og unge i alderen 0-20 år.

Nordkapp er den kommunen med høyeste innrapporterte antall årsverk i helsesektoren, etterfulgt av Loppa, Utsira og Rollag. Alle med innrapporterte tall over 15.

Valle kommune bruker mest penger på helsetjenester per barn, med brutto driftsutgifter per barn med 12 708,50. Namsskogan og Åseral følger med 11 449,10 og 11 152,54. Laveste innrapporterte beløp har Samnanger med kroner 1 670,05.

VARIABEL 4.5	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	1 670,05 (Samnanger)	5 434,87	12 708,50 (Valle)	11 038,45	4 833,97
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker (%)	0,00 (Moksnes, Værøy, Vevelstad, Hurdal, Karasjok)	90,60	300,00 (Bindal)	300,00	88,63
Antall årsverk per 1 000 barn 0-20 år	0,00 (Kvitsøy)	6,31	18,89 (Nordkapp)	18,89	5,94

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De små kommunene (4 og 5)

Det er særlig tre kommuner som skiller seg ut her. Fyresdal, Namsskogan og Røst er alle tre små kommuner som innen kultursektoren får høyest mulig poengscore med 5,00. Disse kommunene ser ut til å tilby sine barn og unge plass i kommunenes kulturskoler. Røst har her også høyeste innrapporterte tall blant de små kommunene med 2,59. Vi finner også at Namsskogan har innrapportert høyeste beløp hva gjelder hvor mye kommunen har til å bruke på idrett med 14 214,38. Flå kommune og Valle kommune

følger her tett med innrapporterte tall på henholdsvis 13 160,49 og 12 027,78.

Vi finner videre at hele 14 kommuner får en samlet poengscore innen kultursektoren på over 4,00. Disse kommunene er geografisk spredt og later til å tilby sine barn og unge plasser i kulturskolene. 10 kommuner får innen kultursektoren en samlet poengscore lavere enn 2,00.

VARIABEL 4.5	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år (kr)	0,00 (Flere enn ni kommuner)	1 658,18	10 041,56 (Lyngen)	10 041,56	1 575,40
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år (kr)	0,00 (Flere enn ti kommuner)	1 988,57	14 215,38 (Namsskogan)	14 215,38	2 043,94
Plasser i kulturskolen per barn 6-15 år*	0 (Flere enn ti kommuner)	0,35	2,59 (Røst)	2,59	0,29

4.6 De mellomstore kommunene

KOMMODE-gruppe (6,7,8)

Antall kommuner: 120

Antall barn: 294 564

De mellomstore kommunene er geografisk spredt med denne fylkesfordelingen

- Innlandet: 18 kommuner
- Vestland: 16 kommuner
- Møre og Romsdal: 14 kommuner
- Vestfold og Telemark: 6 kommuner
- Trøndelag: 16 kommuner
- Agder: 10 kommuner
- Viken: 16 kommuner
- Rogaland: 9 kommuner
- Troms og Finnmark: 6 kommuner
- Nordland: 9 kommuner

De mellomstore kommunene bruker i gjennomsnitt 137 866,87 kroner på sine om lag 294 564 barn. Dette utgjør en prosentandel av kommunenes samlede budsjetter på 33 prosent, noe som er to prosentpoeng over landsgjennomsnittet.

Det er særlig innen helsetjenestesektoren at de mellomstore kommunene gjør det godt. Alle kommunene i denne gruppen har innrapportert tall innen denne sektorens variabler, og hele fire kommuner får best mulig poengscore på 5,00. Dette gjelder kommunene Nord-Odal, Heim, Modum og Lunner.

Innen barnevernet har de mellomstore kommunene et forbedringspotensial. Kun tre kommuner får her en samlet poengscore over 4,5. Dette gjelder kommunene Nome, Gausdal og Åsnes. 39 kommuner får derimot en samlet poengscore innen barnevernstjenesten under 2,00.

Budsjettanalyse

De mellomstore kommunene (6,7,8)

Budsjettanalysen viser at de mellomstore kommunene bruker en større andel av sine kommunebudsjetter på sine barn og unge. Samlet utgjør dette en gjennomsnittlig prosent på 33 prosentpoeng, knappe ett prosentpoeng mer enn landsgjennomsnittet. Skaun kommune bruker mest penger av sitt driftsbudsjett per barn, men en andel på 48 %. Nannestad og Våler følger med henholdsvis 46 % og 44 %. Felles for

disse tre kommuner er at de alle er mellomstore kommuner med lave bundne kostnader.

Blant de mellomstore kommunene, finner vi at 15 kommuner har innrapportert at de bruker mer penger per barn enn landsgjennomsnittet på 153 326,03 kroner. Her finner vi blant annet kommunene: Surnadal, Heim, Hitra, Vadsø, Tinn, Øyer, Frøya og Ullensvang. Hammerfest er den kommunene som har innrapportert å bruke mest penger per barn av de mellomstore kommunene. Dette med et beløp godt over landsgjennomsnittet for tilsvarende variabel.

VARIABEL 4.6	MIN	GJENNOMSNI TT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	115 531,36 (Hå)	137 866,87	177 650,81 (Hammerfest)	62 119,45	153 326,03
Andel av totale brutto driftsutgifter per barn (%)	0,22 (Nord-Aurdal og Eidskog)	0,33	0,48 (Skaun)	0,26	0,31

Sektoranalyse: Barnehage

De mellomstore kommunene (6,7,8)

Innen barnehagesektoren finner vi at det er kun tre mellomstore kommuner som i barnehagesektoren får en poengscore over 4,00 av 5,00 mulige poeng. Dette er kommunene Sel, Indre Fosen og Heim med en henholdsvis poengscore på 4,37, 4,37 og 4,13. Disse tre kommunene har alle også barnehagedekning over 95%.

Tinn er den kommunen som har størst barnehagedekning med knappe 100 %, og bruker om lag 297 011,83 kroner per barn i alderen 1-5 år. Når det gjelder tilgjengelige barnehageplasser, finner vi at 39 kommuner har en dekningsgrad på mer enn 95%.

VARIABEL 4.6	MIN	GJENNOMSNITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år (kr)	168 105,68(Lyngen)	206 709,62	297 011,83	128 906,15	222 902,84
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år (kr)	(-383,74) (Skaun)	7 907,33	97 393,82 (Tvedestrand)	97 777,56	17 115,77
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	83,80 (Nannestad)	93,48	100,60 (Tinn)	16,80	92,69
Lek- og oppholdsareal per barn i barnehage (m ²)	4,50 (Malvik)	6,59	12,50 (Eidskog)	8,00	7,80
Andel ansatte med pedagogisk utdanning (%)	33,40 (Meløy)	46,02	60,10 (Stryn)	26,79	44,61

Når det gjelder barnehagenes areal for lek og opphold, finner vi at Eidskog, Meløy og Frøya tilbyr størst oppholdsrom. Her med henholdsvis 12,50m², 11,80 m² og 10,10 m². Dette er også godt over landsgjennomsnittet for samme variabel som er på 7,80 m².

Av de mellomstore kommunene har 23 av kommunene ansatte med pedagogisk utdanning i mer enn 50 prosent. Et flertall av disse kommunene tilhører kommode-gruppe 7b, med middels bundne kostnader og middels frie disponible inntekter. På topp finner vi Stryn kommune, med en barnehagestab med pedagogisk utdanning i 60,10 prosent av tilfellene. Dette er 15,49 prosent mer enn resten av landet innen tilsvarende variabel.

Sektoranalyse: Grunnskole

De mellomstore kommunene (6,7,8)

Frøya er den kommunen i denne gruppen som har fått samlet best poengscore innen grunnskolesektoren med en score på 4,00. Frøya kommune har innrapportert at mer enn 80 % av de som jobber i grunnskolen har en lærerutdanning. Videre finner vi at Frøya har en gjennomsnittlig gruppestørrelse for sine elever på 11,90 og at en lærer har i snitt 6 elever.

Når det gjelder antall elever per lærer, finner vi at Balsfjord kommune har færreste innrapporterte antall elever per lærer med 2,13. Heim, Hitra og Luster følger etter med henholdsvis: 4,07, 4,44 og 4,60.

Sør-Varanger er den kommunen som har innrapportert å bruke 228 821, 89 kroner av sine brutto

driftsutgifter per barn i alderen 6-15 år. Hitra og Hammerfest følger med henholdsvis 197 425,40 kroner og 193 993,86 kroner. Dette er over landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for de mellomstore kommunene innen tilsvarende variabel.

To av de mellomstore kommunene skiller seg særlig ut når det gjelder andel lærere med lærerutdanning. Verdal og Inderøy har innrapportert at de har en dekning på lærerutdannede med hele 95,30 og 91,30 %. Nederst innen denne variabelen finner vi Enebakk kommune som har innrapportert en prosentsats på 61,60. Bak Enebakk finner vi Rælingen og Meløy med henholdsvis 65,60 % og 65,70 %. Gjennomsnittet for de mellomstore kommunene er her 78,56 %.

VARIABEL 4.6	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år (kr)	115 937,47 (Gjesdal)	152 379,52	228 821,89 (Sør-Varanger)	112 884,42	175 978,65
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år (kr)	0,00 (Heim, Nord-Fron, Tynset)	22 389,16	216 746,79 (Surnadal)	216 746,79	30 140,74
Andel lærere med pedagogisk utdanning (%)	61,60 (Enebakk)	78,56	95,30 (Verdal)	33,70	77,77
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.trinn	10,80 (Sør-Varanger)	14,88	19,20 (Gjerdrum)	8,40	13,42

Sektoranalyse: Barnevern

De mellomstore kommunene (6,7,8)

Antall barn og unge registrert i barnevernet, spriker blant de mellomstore kommunene. Nord-Odal kommune har færreste registrerte barn og unge i sitt barnevern, med om lag 800 barn og unge. Hå kommunene har derimot flest registrerte barn og unge i alderen 0-17 år, med rett over 5 0000.

Innen barnevernsektoren finner vi at de mellomstore kommunene leverer godt hva gjelder undersøkelser med behandlingstid på under tre måneder. Hele 17 kommuner leverer i 100 % av tilfellene. Disse kommunene er: Gausel, Nome, Balsfjord, Tvedestrand, Kragerø, Birkenes, Senja, Gran, Kvam, Tinn, Farsund,

Røros, Aurskog-Høland, Haustadvik, Oppdal, Glommen og Sogndal. Videre finner vi at 62 kommuner leverer undersøkelser med behandlingstid i over 90 % av tilfellene. To kommuner leverer derimot behandlingstid i knappe 42 og 45 % av tilfellene. Dette gjelder barn og unge i Namsos kommune og Våler kommune.

Skaun kommune leverer laveste tall for både antall stillinger med fagutdanning og penger brukt per barn i barnevernsektoren. Skaun har innrapportert å ha 2,80 stillinger per 1 000 barn i alderen 0-17år og 4 154,73 kroner av sitt driftsbudsjett på disse. Øyer kommune har innrapportert høyeste antall stillinger med fagutdanning med 11,50. Dette er høyere enn gjennomsnittet for denne kommode-gruppen og landsgjennomsnittet for øvrig.

VARIABEL 4.6	MIN	GJENNOMSTNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år (kr)	4 154,73 (Skaun)	13 924,57	53 592,40 (Åsnes)	43 437,67	15 935,35
Antall stillinger med fagutdanning per 1 000barn 0-17 år	2,80 (Skaun)	5,35	11,50 (Øyer)	8,70	6,61
Undersøkelser med behandlingstid innen 3 mnd (%)	42,00 (Namsos)	89,44	100,00 (Flere enn ti kommuner)	58,00	88,77

Sektoranalyse: Helsetjeneste

De mellomstore kommunene (6,7,8)

Innen helsetjenestesektoren er det flere mellomstore kommuner som skiller seg ut. Fire kommuner får en gjennomsnittlig poengscore på 5,00, beste mulig resultat innen denne analysen. Dette gjelder kommunene Lunner, Nord-Odal, Heim og Modum. Disse kommunene har alle innrapportert å besøke sine nyeste samfunnsborgere enten en eller flere ganger. Dette med resultater innen variabelen andel nyfødte

med hjemmebesøk innen 2 uker på henholdsvis 100,00, 104,20, 102,00 og 102,00.

Målselv har høyeste innrapporterte andel hva gjelder andel nyfødte med hjemmebesøk på 112, 50. Målselv får innen helsesektoren en samlet poengscore på 2,47. Frøya er den kommunen som her har innrapportert flest årsverk per 1 000 barn i helsetjenestesektoren med 12,83. Modum, Vestvågøy og Enebakk følger med 11,66, 10,88 og 10,34. Vi finner videre at Frøya bruker 5 691,65 kroner per barn i alderen 0-20 år i helsesektoren og får i denne sektoren en samlet poengscore på 3,42.

VARIABEL 4.6	MIN	GJENNOMSNITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	2 430,66 (Hå)	4 340,17	7 880,11 (Øyer)	5 449,44	4 833,97
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker (%)	16,30 (Vestby)	89,44	112,50 (Målselv)	96,20	88,63
Antall årsverk per 1 000barn 0-20 år	3,33 (Hole)	5,93	12,83 (Frøya)	9,50	5,94

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De mellomstore kommunene (6,7,8)

Ingen av de mellomstore kommunene får beste mulige poengscore innen denne sektoren. Vi finner likevel fire kommuner på toppen i denne sektoren med en samlet poengscore på 4,47. Dette gjelder kommunene Tinn, Røros, Heim og Hitra. Namsos kommune følger her rett bak med 4,16.

Det er særlig innen variabelen elevplasser i kommunens kulturskole at de mellomstore kommunene viser

til noe bedre dekning for barn og unge enn landsgjennomsnittet. Årdal kommunen tilbyr flest plass i kommunens kulturskole enn de resterende mellomstore kommunene med 0,72. Surnadal, Tvedestrand, Oppdal og Vestnes leverer her også langt over landsgjennomsnittet for tilsvarende variabel med innrapporterte tall på henholdsvis, 0,57, 0,55, 0,54 og 0,52.

Nord-Aurdal har innrapportert å bruke mest penger på aktiviteter til sine barn og unge i denne kommodegruppen med 5 785,08 kroner per barn i alderen 6-20 år. Samlet får Nord-Aurdal en poengscore innen kultursektoren på 3,94.

VARIABEL 4.6	MIN	GJENNOMNITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per aktivitetstilbud per barn 6-20 år (kr)	0,00 (Tynset, Nord-Odal)	1 205,97	5 785,08 (Nord-Aurdal)	5 785,08	1 575,40
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år (kr)	0,00 (Farsund, Hadsel, Eidskog)	1 875,46	15 129,61 (Tinn)	15 129,61	2 043
Plasser i kulturskolen per barn 6-15 år	0,00(Lillesand, Våler, Lunner, Nord-Odal, Risør, Luster)	0,25	0,72 (Årdal)	0,72	0,29

4.7 De store kommunene

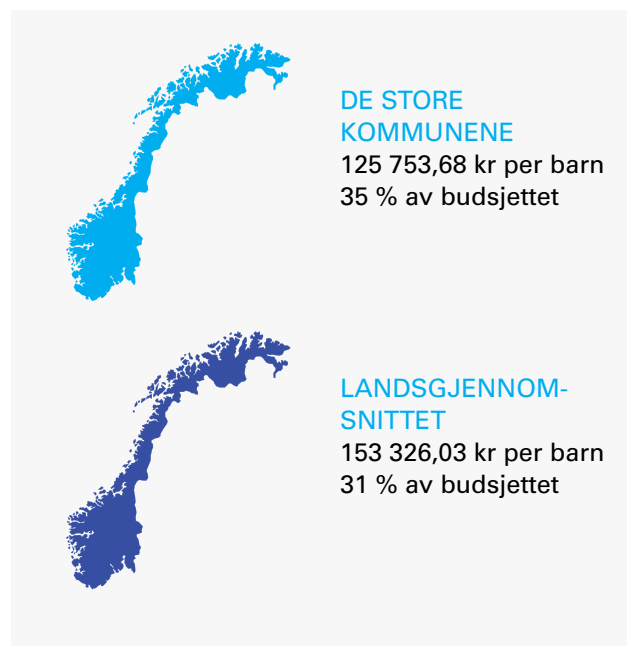
KOMMODE-gruppe 9 og 10

Antall kommuner: 57

Antall barn 0-20 år: 613 941

De store kommunene representerer landets største kommuner med mer enn 20 000 innbyggere, ekskludert Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger som undersøkes grundigere i kapittel 4.3. De store kommunene består av 57 kommuner og har barn og unge fra flere steder landet. Kommunene har her lave eller middels bundne kostnader med varierende disponible inntekter.

Bærum kommune har flest barn av de store kommunene med 34 310 barn og unge i alderen 0-20 år. Kristiansand, Asker og Drammen følger med alle over 25 000 barn og unge.

Budsjettanalyse

De store kommunene (9 og 10)

De store kommunene bruker i gjennomsnitt en større andel av sine totale brutto driftsutgifter med 35 %. Dette er 4 % over resten av landet. Askøy bruker her høyeste andel av totale brutto driftsutgifter med 45 %, etterfulgt av Øygarden og Ås med henholdsvis 44 % og 41 %.

Ringsaker er den kommunen som bruker mest penger

per barn; totalt 142 357,65 kroner. Kommunen har omtrent 8 000 barn og unge i alderen 0-20 år og har innrapportert å bruke 36 % av sine totale brutto driftsutgifter på disse.

Seks av de store kommunene bruker mindre enn 30 % av sine totale brutto driftsutgifter på de yngste. Dette er under landsgjennomsnittet og også godt under gjennomsnittet for de store kommunene. Dette gjelder Hamar, Narvik, Gjøvik, Molde, Rana og Lillehammer med en henholdsvis innrapportert andel på 0,27, 0,27, 0,28, 0,29, 0,29 og 0,29.

VARIABEL 4.7	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	112 911,71 (Ullensaker)	125 753,68	142 357,65 (Ringsaker)	29 445,94	153 326,03
Andel av totale brutto driftsutgifter brukt på barn (%)	0,27 (Hamar)	0,35	0,45 (Askøy)	0,18	0,31

Sektoranalyse: Barnehage

De store kommunene (9 og 10)

Ingen av de store kommunene oppnår høyeste mulige poengscore innen barnehagesektoren. For høyeste poengscore finner vi Levanger kommune med 3,98. Sunnfjord og Steinkjer følger med henholdsvis 3,73 og 3,44.

Samtlige av de store kommunene kan tilby barn i alderen 1-5 år barnehageplass med resultater godt over 85 %. Porsgrunn kommune viser til sterkeste barnehagedekning blant de store kommunene med en andel på 99,50. Sola, Haugesund og Kongsberg

følger tett, her med en andel på henholdsvis 98,90, 98,40 og 98,40.

Når det gjelder variabelen andel ansatte med pedagogisk utdanning, finner vi seks kommuner med en andel over 50 %. Dette gjelder kommunene Lillehammer, Stange, Rana, Gjøvik, Levanger og Stjørdal. Fem av disse kommunen tilhører kommodegruppe 9b med lave budne kostnader og middels frie disponible inntekter.

Sunnfjord kommune bruker mest penger per barn i alderen 1-5 år i barnehagen med 229 679,50 kroner. For øvrig finner vi at hele 26 kommuner har innrapportert å bruke mer enn 200 000 kroner per barn i barnehagen.

VARIABEL 4.7	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år (kr)	165 863,98 (Ullensaker)	197 776,04	229 679,50 (Sunnfjord)	63 815,52	222 902,84
Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år (kr)	0,00 (Kongsberg, Askøy, Rana, Nittedal)	6 149,06	62 282,24 (Levanger)	62 282,24	17 115,77
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	87,90 (Alta)	94,13	99,50 (Porsgrunn)	11,60	92,69
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen (m ²)	5,00 (Bærum)	5,85	7,90 (Sunnfjord)	2,90	7,80
Andel ansatte med pedagogisk utdanning (%)	35,80 (Sarpsborg)	45,46	51,80 (Lillehammer)	16,00	44,61

Sektoranalyse: Grunnskole

De store kommunene (9 og 10)

Det er store variasjoner i hvordan de store kommunene prioriterer barn og unge i grunnskolesektoren. Kun en av de totalt 57 kommunene får en samlet poengscore over 3,00. Dette gjelder Ringsaker kommune med en total poengscore innen grunnskole på 3,37. Ringsaker kommune bruker mest penger per barn, og har for øvrig 7,19 antall elever per lærer. I Ringsaker kommune har klassene også en gjennomsnittlig gruppestørrelse på 14,50.

Blant lærerne i de store kommunene har 19 kommuner registrert å ha en andel lærere med lærerutdanning i mer enn 80 prosent av tilfellene. Levanger har høyeste innrapporterte andel med 92,60. Laveste innrapporterte andel har Eidsvoll kommune med 64,30.

Fire kommuner har innrapportert å ha klasserom med en gjennomsnittlig gruppestørrelse på mindre 15 elever. Dette gjelder for kommunene Alta, Sunnfjord, Ringsaker og Alver med henholdsvis 13,50, 13,60, 14,50 og 14,90.

VARIABEL 4.7	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år (kr)	118 416,80 (Nordre Follo)	133 362,40	159 260,77 (Ringsaker)	40 843,97	175 978,65
Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år (kr)	1 124,26 (Drammen)	19 675,94	98 600,95 (Rana)	97 476,69	30 140,74
Andel lærere med pedagogisk utdanning (%)	64,30 (Eidsvoll)	77,44	92,60 (Levanger)	28,30	77,77
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.trinn	13,50 (Alta)	16,38	17,80 (Grimstad)	4,30	13,42
Antall elever per lærer	2,66 (Harstad)	16,28	9,00 (Flere enn ti kommuner)	6,34	9,15

Sektoranalyse: Barnevern

De store kommunene (9 og 10)

Det er store variasjoner i hvor mange barn og unge som er registrert i barnevernstjenesten i de store kommunene. Narvik er den kommunene med færrest registrerte barn i barnevernet, mens Bærum kommune har flest.

Blant de store kommunene finner vi at kun tre kommuner opprettholder fristen om tre måneders behandlingstid til barn og unge som sårt trenger det i 100 % av tilfellene. Dette gjelder kommunene Sandefjord,

Tønsberg og Øygarden. Like etter med 99 % finner vi kommunene Drammen, Nordre Follo, Karmøy, Larvik, Ringerike og Nes.

Lillehammer har om lag 5 278 barn i alderen 0-17 år og bruker mest penger på barneverntjenesten i denne KOMMODE-gruppen, med 21 796,89 kroner. Lindesnes og Steinkjer følger tett med et innrapportert beløp på 20 963,99 og 20 240,37 kroner.

Når det gjelder variabelen antall stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år, finner vi at 23 kommuner har innrapportert andel høyere enn 5,00. Seks kommuner har innrapportert en lavere andel enn 4,00. Dette gjelder kommunene: Bjørnafjorden, Sola, Stjørdal, Lier, Kongsberg og Bærum.

VARIABEL 4.7	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år (kr)	7 550,83 (Lørenskog)	12 500,84	21 796,89 (Lillehammer)	14 246,06	15 935,35
Antall stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	3,20 (Bjørnafjorden)	5,19	7,70 (Harstad)	4,50	6,61
Undersøkelser med behandlingstid innen 3mnd (%)	43,00 (Bodø)	91,81	100,00 (Tønsberg, Sandefjord, Øygarden)	57,00	88,77

Sektoranalyse: Helsetjeneste

De store kommunene (9 og 10)

Innen helsetjenestesektoren finner vi store forskjeller i hvordan de store kommunene prioriterer sine barn og unge i alderen 0-20 år. Det er fire kommuner som samlet sett har fått en poengscore over 4,00 innen denne sektoren. Dette gjelder kommunene: Ås, Kristiansund, Gjøvik og Ringerike med henholdsvis 4,64, 4,31, 4,31 og 4,22.

Når det gjelder variabelen andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker, finner vi at 11 kommuner leverer i mer enn 100 % av tilfellene. Dette gjelder følgende kommuner: Grimstad, Sunnfjord, Porsgrunn, Stange, Lillehammer, Bærum, Ringerike, Holmestrand, Horten, Sarpsborg og Gjøvik.

Kommunene Ringerike, Ås og Porsgrunn er dem som leverer best resultat innen variabelen for antall årsverk per 1 000 barn 0-20 år med henholdsvis 9,11, 8,97 og 7,00.

VARIABEL 4.7	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år (kr)	2 594,69 (Fredrikstad)	3 861,68	8 010,80 (Ås)	5 416,11	4 833,97
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker (%)	6,70 (Lillestrøm)	81,51	110,50 (Grimstad)	103,80	88,63
Antall årsverk per 1 000 barn 0-20 år	2,47 (Drammen)	5,01	9,11 (Ringerike)	6,64	5,94

Sektoranalyse: Kulturtilbud

De store kommunene (9 og 10)

Innen kultursektoren finner vi at ingen av de store kommunene får en samlet poengscore på 5,00. Alta er den kommunene som i snitt får høyeste poengscore med 4,47. Sola og Kongsberg følger tett med henholdsvis 3,72 og 3,66.

Hva gjelder antall elevplasser i kulturskolen, finner vi

at Ås kommune leverer en andel langt over gjennomsnittet for de resterende store kommunene. Ås leverer her 0,43, mens Halden leverer beskjedne 0,05 for antall elevplasser i kulturskolen. Halden kommune har likevel innrapportert å bruke mer penger på aktivitetstilbud per barn i alderen 6-20 år enn gjennomsnittet for de store kommunene, med et innrapportert tall på 3 160,38. Kristiansund er den kommunene med høyeste innrapporterte tall hva gjelder brutto driftsutgifter idrett per barn med kroner 6 600,10.

VARIABEL 4.7	MIN	GJENNOMSNIITT	MAKS	DIFFERANSE	LANDSGJ.SN.
Brutto driftsutgifter per barn 6-20 år (kr)	313,56 (Karmøy)	1 475,32	3 996,48 (Tromsø)	3 682,92	1 575,40
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år (kr)	95,25 (Øygarden)	1 974,15	6 600,10 (Kristiansund)	6 504,85	2 043,94
Plasser i kulturskolen per barn 6-15 år	0,05 (Halden)	0,18	0,43 (Ås)	0,38	0,29

Kapittel 5: Metodikk

5.1 Datagrunnlag og sektorer

UNICEF Norges Kommuneanalyse viser et øyeblikksbilde av hvordan kommunene prioriterer barn og unge innen fem sektorer der kommunene har direkte dialog med barn: barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjeneste og kulturtilbud. Innen hver av de fem sektorene vurderes kommunene basert på utvalgte variabler. Noen variabler viser til økonomisk handlingsrom, andre sier noen om kvaliteten på sektorens tjenester.

I årets Kommuneanalyse finner vi at noen kommuner har unnlatt å innrapportere innen gitte sektorer og variabler. Det kan være flere grunner til dette. Denne analysen tar kun høyde for de tallene som foreligger i offentlige registre. Se tabell nedenfor for oversikt over antall kommuner som har rapportert inn, innen de fem ulike sektorene denne analysen kartlegger.

Totalt	Barnehage	Grunnskole	Barnevern	Helsetjeneste	Kulturtilbud
255	356	329	353	355	273

Datagrunnlaget for UNICEF Norges Kommuneanalyse baserer seg utelukkende på tall som kommunene selv har rapportert inn til Statistisk sentralbyrå (SSB), gjennom Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA). Nedenfor følger en liste over sektorene med tilhørende variabler.

BARNEHAGE

- **Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år**
Funksjon: FGK7 Barnehage
- **Brutto investeringsutgifter per barn 1 -5 år**
Funksjon: FGK7 Barnehage
- **Andel barn 1-5 år med barnehageplass**
- **Lek- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)**
- **Andel ansatte med pedagogisk utdanning**
Grunnbemannning

GRUNNSKOLE

- **Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år**
Funksjon: 202 Grunnskole, 215 Skolefritidstilbud, 222 Skolelokaler, 223 Skoleskyss
- **Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år**
Funksjon: 202 Grunnskole, 215 Skolefritidstilbud, 222 Skolelokaler, 223 Skoleskyss
- **Andel lærere med universitets- og høyskoleutdanning med pedagogisk utdanning med lærerutdanning**
- **Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1-10.trinn**
Gruppestørrelse 2 (ekskluderer spesialundervisning og særskilt norskopplæring)
- **Elever per lærer**
Antall elever i kommunene delt på antall lærere i kommunene
- **Universitet- og høyskoleutdanning, med en lærerutdanning**

BARNEVERN

- **Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år**
Funksjon: FGK13 Barnevern
- **Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0 – 17 år**
- **Andel undersøkelser med behandlingstid innen tre måneder**

HELSETJENESTE

- **Brutto driftsutgifter per barn 0 – 20 år**
Funksjon: 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten (alle andre tjenestoområder ekskluderes fra analysen)
- **Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst**
Innebærer besøk av helsestasjonens representant (jordmor eller helse-søster)
- **Antall årsverk per 1 000 barn 0 – 20 år**
Årsverk i «Forebyggende, helsestasjons- og skolehelsetjenesten»

KULTURILBUD

- **Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6 – 20 år**
Funksjon: 231 Aktivitetstilbud barn og unge
- **Brutto driftsutgifter idrett per barn 6 – 20 år**
Funksjon: 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg
- **Timer åpent årlig per 1 000 barn 6 – 20 år, kommunale fritidssenter**
- **Antall plasser i kulturskolen per barn 6 – 15 år**

5.2 Rangeringsmetode

Kommunene rangeres i forhold til hverandre, basert på oppnådd poengsum innen de ulike sektorer med tilhørende variabler.

Eksempelvis tildeles kommunen en score på hver av de fem variablene innen sektoren «Barnehage». Deretter tas et geometrisk gjennomsnitt av disse poengscorene, som utgjør kommunens samlede score innenfor sektoren «Barnehage». Total poengscore for kommunen utregnes ved å ta et geometrisk gjennomsnitt av alle fem sektorer. Et geometrisk gjennomsnitt er brukt for å ta høyde for at variablene innenfor en sektor er avhengig av hverandre.

Kommunene vurderes dermed både samlet og isolert sett, basert på oppnådd poengscore innenfor hver variabel og sektor. Den oppnådde poengscoren beskriver kommunens nivå av hvilke tjenester som faktisk leveres til barn, sammenlignet med andre kommuner. Det er viktig å påpeke at kommuner med lav poengscore ikke nødvendigvis leverer uforsvarlige tjenester til barn, men at nivået på tjenestene er lavere sammenlignet med andre kommuner.

Poengsystemet som benyttes er kvintilscore. Et kvintil er en gruppe med tall som representerer 20 % av verdiene om bor i et tall. Tallet 1,00 representerer de 20 % dårligste kommunene innenfor den gitte variabelen, mens tallet 5,00 representerer de 20 % beste. Lavest mulig poengscore en kommune kan oppnå er dermed 1,00 og høyest mulig poengscore er 5,00. Dersom en kommune får en totalscore på 1,00 vil det si at kommunen scorer lavere enn samtlige kommuner på alle variablene, og motsatt dersom kommunen scorer 5,00.

5.3 Budsjettanalyse

UNICEF Norges Kommuneanalyse viser et øyeblikksbilde av hvordan kommunene disponerer sine penger innen fem sektorene som har innvirkning på barns liv. Dette er sektorer der kommunene har direkte kontakt med barn. Slik gir budsjettanalysen et innblikk i kommunenes økonomiske rammeverk og pengebruk for tjenester og aktivitetstilbud til barn og unge. Dette kartlegges ved å se på hvor stor andel av kommunenes budsjett som brukes på tjenester til barn og unge, og ved å tallfeste hvor mye penger som disponeres per barn i alderen 0-20 år.

5.4 Endringslogg

Det er i 2022 ikke gjort betydelige endringer i UNICEF Norges Kommuneanalyse. I 2021 ble det derimot gjort betydelig endringer som følge av kommune- og fylkessammenslåingen i 2020. Kommuneanalysen benyttet tidligere ett glidende gjennomsnitt for tre år for å ta høyde for årlig variasjon. Dette måtte avvikles midlertidig da det var mangel på sammenlignbare tall etter at flere kommuner og fylker ble slått sammen. Årets analyse består derfor også kun av innrapporterte tall for året 2021, og vil ikke ta høyde for årlig variasjon. Det vil likevel være mulig å si noe om den enkelte kommunens prioriteringer og utvikling over tid ved fremtidige Kommuneanalyser.

Endringer gjort i UNICEF Norges Kommuneanalyse er forsøkt fremstilt i en endringslogg slik vist nedenfor i kulepunkt.

- Funksjonen i tabellen 12919: Lærere i grunnskole, etter kjønn og lærerkompetanse (K) 2015 – 2021 ble i 2022 begrenset til kun å ivareta «Universitet- og høyskoleutdanning, med en lærerutdanning».
- Tabellen 13292: Økonomisk oversikt drift kommune, etter region, statistikkvariabel, år og art ble i 2022 erstattet med 13551: Økonomisk oversikt drift, kommunekonsern, etter region, statistikkvariabel, år og art. Endringene er gjort i samråd med SSB.

5.5 Begrensninger

Ettersom årsaken til forskjellene i tallmaterialet ikke belyses, gir funnene fra analysen kun grunnlag til å påpeke forskjeller mellom kommunene. Som nevnt innledningsvis er ikke rapporten ment for å gi en årsak-/virkning-analyse. Kommuneanalysen har flere begrensninger og egner seg derfor først og fremst som grunnlag for diskusjon og som utgangspunkt for videre analyser. I det følgende vil vi peke på noen svakheter ved analysen som bør tas i betraktning når en leser rapporten.

Analysen baseres seg på et utvalg variabler innen de ulike sektorene. Ettersom analysen tar utgangspunkt i noen utvalgte variabler, vil analysens datamateriell og kvalitet gjenspeiles deretter. Videre er det ikke entydig hva som anses som optimal verdi for de forskjellige variablene. Eksempelvis er det usikkert om det er best med høye- eller lave tall for variabelen «Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn», da det kan tenkes at små grupper får mer oppmerksomhet fra læreren, samtidig som at synergieffekter av læring

vil kunne sees bedre i større grupper. Andre variabler som kan diskuteres ytterligere når det gjelder optimal verdi er «Elever per lærer» og «Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)». Kommuneanalysen sammenlikner kommuner innad i samme KOMMODE-modell fortrinnsvis for å gjøre sammenlikningen realistisk. En KOMMODE-gruppering er derfor benyttet i denne analysen, da en slik gruppering tar høyde for en mer detaljert oversikt tilpasset kommunestrukturen per 1.januar 2020. Vi viser for øvrig til Kringlebotten & Langørgen (2020). Dersom man sammenlikner kommuner på tvers av kommunegruppene, må man ta hensyn til at analysen kan favorisere små kommuner innenfor noen av variablene da det ikke tas hensyn til stordriftsfordeler og liknende effekter i de større kommunene.

Videre er det verdt å merke seg at det ikke vil være sammenfallende å sammenlikne topp 10 kommuner 2021 med topp 10 kommuner 2020 ettersom rangeringen av kommunene er relativ til tid og hvilke andre kommuner som rapporterer tallene sine det året.

Analysen tar utgangspunkt i datamaterialet som kommunene selv har rapportert inn, og alle tall er derfor tilgjengelig for offentligheten. Dette medfører at dersom kommuner ikke har rapportert og rettet feil og mangler innen 15. juni vil de ikke få en totalrangering i Kommuneanalysen. Andre grunner til at kommunene innrapporterer så lave tall er at disse unntas offentligheten grunnet fare for å dele sensitiv informasjon.

VEDLEGG 1 TOTALRANGERING

Kommunenavn	Rangering	Kommunegruppe	Størrelse	Fylkenavn
3824 Tokke	1	4c	Liten	Vestfold og telemark
5044 Namsskogan	2	5c	Liten	Trønderlag
3423 Stor-Elvdal	3	4b	Liten	Innlandet
5424 Lyngen	4	5c	Liten	Troms og finnmark
5046 Høylandet	5	5b	Liten	Trønderlag
1845 Sørfold	6	5c	Liten	Nordland
3052 Nore og Uvdal	7	5c	Liten	Viken
4222 Bykle	8	2	Stor	Agder
5055 Heim	9	7b	Middels	Trønderlag
4224 Åseral	10	5c	Liten	Agder
1838 Gildeskål	11	5c	Liten	Nordland
3822 Nissedal	12	5b	Liten	Vestfold og telemark
5423 Karlsøy	13	5c	Liten	Troms og finnmark
4638 Høyanger	14	4c	Liten	Vestland
1832 Hemnes	15	4c	Liten	Nordland
5413 Ibestad	16	5c	Liten	Troms og finnmark
3823 Fyresdal	17	5b	Liten	Vestfold og telemark
4211 Gjerstad	18	4b	Liten	Agder
4221 Valle	19	5c	Liten	Agder
5429 Kvænan	20	5c	Liten	Troms og finnmark
5056 Hitra	21	7c	Middels	Trønderlag
3818 Tinn	22	7c	Middels	Vestfold og telemark
3814 Kragerø	23	7b	Middels	Vestfold og telemark
3816 Nome	24	7b	Middels	Vestfold og telemark
3051 Rollag	25	5b	Liten	Viken
4213 Tvedestrand	26	7a	Middels	Agder
1871 Andøy	27	4a	Liten	Nordland
3040 Nesbyen	28	4b	Liten	Viken
5417 Salangen	29	5c	Liten	Troms og finnmark
5026 Holtålen	30	4b	Liten	Trønderlag
5432 Loppa	31	5c	Liten	Troms og finnmark
1563 Sunndal	32	7b	Middels	Møre og romsdal
3043 Ål	33	4b	Liten	Viken
5425 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	34	5c	Liten	Troms og finnmark
5058 Åfjord	35	4c	Liten	Trønderlag
3047 Modum	36	6a	Middels	Viken
5440 Berlevåg	37	5c	Liten	Troms og finnmark
5420 Dyrøy	38	5c	Liten	Troms og finnmark
3424 Rendalen	39	5b	Liten	Innlandet
4622 Kvam	40	7b	Middels	Vestland
1828 Nesna	41	5c	Liten	Nordland
4227 Kvinesdal	42	7b	Middels	Agder
3820 Seljord	43	4b	Liten	Vestfold og telemark
5444 Sør-Varanger	44	6c	Middels	Troms og finnmark
1566 Surnadal	45	7b	Middels	Møre og romsdal

1825 Grane	46	5b	Liten	Nordland
5406 Hammerfest	47	7c	Middels	Troms og finnmark
3441 Gausdal	48	7b	Middels	Innlandet
3044 Hol	49	4c	Liten	Viken
4220 Bygland	50	5b	Liten	Agder
4647 Sunnfjord	51	10b	Stor	Vestland
1573 Smøla	52	4c	Liten	Møre og romsdal
1511 Vanylven	53	4b	Liten	Møre og romsdal
5443 Båtsfjord	54	4c	Liten	Troms og finnmark
3801 Horten	55	9a	Stor	Vestfold og telemark
5007 Namsos	56	7b	Middels	Trønderlag
1848 Steigen	57	4c	Liten	Nordland
5014 Frøya	58	7c	Middels	Trønderlag
3440 Øyer	59	7b	Middels	Innlandet
3808 Notodden	60	7b	Middels	Vestfold og telemark
1812 Sømna	61	4c	Liten	Nordland
4639 Vik	62	5c	Liten	Vestland
3447 Søndre Land	63	8a	Middels	Innlandet
5038 Verdal	64	6b	Middels	Trønderlag
5426 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	65	5c	Liten	Troms og finnmark
3438 Sør-Fron	66	4b	Liten	Innlandet
3452 Vestre Slidre	67	4b	Liten	Innlandet
1578 Fjord	68	4c	Liten	Møre og romsdal
1841 Fauske - Fuosko	69	6b	Middels	Nordland
3418 Åsnes	70	7a	Middels	Innlandet
3437 Sel	71	7b	Middels	Innlandet
3042 Hemsedal	72	4b	Liten	Viken
4616 Tysnes	73	4b	Liten	Vestland
4228 Sirdal	74	2	Stor	Agder
3813 Bamble	75	6b	Middels	Vestfold og telemark
4642 Lærdal	76	4b	Liten	Vestland
1824 Vefsn	77	7b	Middels	Nordland
4602 Kinn	78	7b	Middels	Vestland
3451 Nord-Aurdal	79	7b	Middels	Innlandet
4643 Årdal	80	7b	Middels	Vestland
5057 Ørland	81	6b	Middels	Trønderlag
4617 Kvinnherad	82	7b	Middels	Vestland
3013 Marker	83	4a	Liten	Viken
4632 Austrheim	84	4b	Liten	Vestland
3425 Engerdal	85	5c	Liten	Innlandet
1145 Bokn	86	5b	Liten	Rogaland
3015 Skiptvet	87	4a	Liten	Viken
5036 Frosta	88	4a	Liten	Trønderlag
3806 Porsgrunn	89	9a	Stor	Vestfold og telemark
1134 Suldal	90	2	Stor	Rogaland
4216 Birkenes	91	7b	Middels	Agder
1135 Sauda	92	4c	Liten	Rogaland

4621 Voss	93	7b	Middels	Vestland
5021 Oppdal	94	7b	Middels	Trønderlag
4218 Iveland	95	5a	Liten	Agder
3436 Nord-Fron	96	7b	Middels	Innlandet
3021 Ås	97	9a	Stor	Viken
5418 Målselv	98	7b	Middels	Troms og finnmark
5022 Rennebu	99	4b	Liten	Trønderlag
3045 Sigdal	100	4b	Liten	Viken
5405 Vadsø	101	7c	Middels	Troms og finnmark
3041 Gol	102	4b	Liten	Viken
1547 Aukra	103	2	Stor	Møre og romsdal
1851 Lødingen	104	5b	Liten	Nordland
3411 Ringsaker	105	9a	Stor	Innlandet
5415 Loabåk - Lavangen	106	5c	Liten	Troms og finnmark
5045 Grong	107	4c	Liten	Trønderlag
3413 Stange	108	10a	Stor	Innlandet
1826 Hattfjelldal	109	5c	Liten	Nordland
3037 Hurdal	110	4a	Liten	Viken
1867 Bø	111	5b	Liten	Nordland
3433 Skjåk	112	4b	Liten	Innlandet
1576 Aure	113	4c	Liten	Møre og romsdal
1806 Narvik	114	9b	Stor	Nordland
5054 Indre Fosen	115	7b	Middels	Trønderlag
3439 Ringebu	116	4b	Liten	Innlandet
5422 Balsfjord	117	7b	Middels	Troms og finnmark
3046 Krødsherad	118	4a	Liten	Viken
4223 Vennesla	119	6b	Middels	Agder
5047 Overhalla	120	4b	Liten	Trønderlag
3412 Løten	121	6a	Middels	Innlandet
5059 Orkland	122	6b	Middels	Trønderlag
3448 Nordre Land	123	7b	Middels	Innlandet
3407 Gjøvik	124	9b	Stor	Innlandet
3426 Tølgå	125	5b	Liten	Innlandet
3039 Flå	126	5c	Liten	Viken
1505 Kristiansund	127	9b	Stor	Møre og romsdal
4219 Evje og Hornnes	128	4a	Liten	Agder
3443 Vestre Toten	129	6b	Middels	Innlandet
3811 Færder	130	9b	Stor	Vestfold og telemark
1870 Sortland	131	7b	Middels	Nordland
0301 Oslo	132	1	Stor	Oslo
1525 Stranda	133	4b	Liten	Møre og romsdal
5020 Osen	134	5c	Liten	Trønderlag
4631 Alver	135	9b	Stor	Vestland
5428 Nordreisa	136	4b	Liten	Troms og finnmark
1804 Bodø	137	9b	Stor	Nordland
1837 Meløy	138	7c	Middels	Nordland
3016 Rakkestad	139	7a	Middels	Viken

4215 Lillesand	140	7b	Middels	Agder
3405 Lillehammer	141	9b	Stor	Innlandet
1579 Hustadvika	142	7b	Middels	Møre og romsdal
3017 Råde	143	7a	Middels	Viken
5402 Harstad	144	9b	Stor	Troms og finnmark
4640 Sogndal	145	7b	Middels	Vestland
3446 Gran	146	7a	Middels	Innlandet
1820 Alstahaug	147	7b	Middels	Nordland
5403 Alta	148	9c	Stor	Troms og finnmark
1515 Herøy (Møre og Romsdal)	149	6a	Middels	Møre og romsdal
3427 Tynset	150	7b	Middels	Innlandet
3403 Hamar	151	9b	Stor	Innlandet
3006 Kongsberg	152	9b	Stor	Viken
3053 Jevnaker	153	7a	Middels	Viken
3442 Østre Toten	154	7a	Middels	Innlandet
4613 Bømlo	155	7b	Middels	Vestland
3435 Vågå	156	4b	Liten	Innlandet
1859 Flakstad	157	5c	Liten	Nordland
1101 Eigersund	158	7a	Middels	Rogaland
5027 Midtre Gauldal	159	7a	Middels	Trøndelag
4206 Farsund	160	7b	Middels	Agder
5001 Trondheim	161	1	Stor	Trøndelag
1840 Saltdal	162	5b	Liten	Nordland
1506 Molde	163	9b	Stor	Møre og romsdal
1121 Time	164	6a	Middels	Rogaland
3007 Ringerike	165	9a	Stor	Viken
3802 Holmestrand	166	9b	Stor	Vestfold og telemark
3011 Hvaler	167	4b	Liten	Viken
5438 Lebesby	168	5c	Liten	Troms og finnmark
1130 Strand	169	7b	Middels	Rogaland
3054 Lunner	170	7a	Middels	Viken
5035 Stjørdal	171	9b	Stor	Trøndelag
3453 Øystre Slidre	172	4b	Liten	Innlandet
1160 Vindafjord	173	7b	Middels	Rogaland
1860 Vestvågøy	174	7b	Middels	Nordland
1106 Haugesund	175	9b	Stor	Rogaland
1122 Gjesdal	176	7a	Middels	Rogaland
3417 Grue	177	4b	Liten	Innlandet
1557 Gjemnes	178	4b	Liten	Møre og romsdal
3401 Kongsvinger	179	6b	Middels	Innlandet
3805 Larvik	180	9a	Stor	Vestfold og telemark
1124 Sola	181	9a	Stor	Rogaland
3415 Sør-Odal	182	6a	Middels	Innlandet
5037 Levanger	183	9b	Stor	Trøndelag
3428 Alvdal	184	5b	Liten	Innlandet
1577 Volda	185	7b	Middels	Møre og romsdal
4204 Kristiansand	186	9b	Stor	Agder

4205 Lindesnes	187	10b	Stor	Agder
4612 Sveio	188	7b	Middels	Vestland
4601 Bergen	189	1	Stor	Vestland
4207 Flekkefjord	190	7b	Middels	Agder
4614 Stord	191	6a	Middels	Vestland
1146 Tysvær	192	7b	Middels	Rogaland
4203 Arendal	193	9b	Stor	Agder
1836 Rødøy	194	5c	Liten	Nordland
4627 Askøy	195	9a	Stor	Vestland
5028 Melhus	196	6a	Middels	Trøndelag
1535 Vestnes	197	7b	Middels	Møre og romsdal
3429 Follidal	198	5b	Liten	Innlandet
3819 Hjartdal	199	5b	Liten	Vestfold og telemark
1103 Stavanger	200	1	Stor	Rogaland
5041 Snåase - Snåsa	201	4b	Liten	Trøndelag
1866 Hadsel	202	7c	Middels	Nordland
1833 Rana	203	9b	Stor	Nordland
1520 Ørsta	204	7a	Middels	Møre og romsdal
1868 Øksnes	205	4b	Liten	Nordland
3002 Moss	206	9b	Stor	Viken
1865 Vågan	207	7b	Middels	Nordland
3807 Skien	208	9a	Stor	Vestfold og telemark
3032 Gjerdrum	209	6a	Middels	Viken
3014 Indre Østfold	210	9b	Stor	Viken
3048 Øvre Eiker	211	6a	Middels	Viken
3035 Eidsvoll	212	9a	Stor	Viken
3018 Våler (Østfold)	213	6a	Middels	Viken
3026 Aurskog-Høland	214	6a	Middels	Viken
1528 Sykkylven	215	6a	Middels	Møre og romsdal
5029 Skaun	216	6a	Middels	Trøndelag
3038 Hole	217	6a	Middels	Viken
3050 Flesberg	218	4b	Liten	Viken
1531 Sula	219	7a	Middels	Møre og romsdal
3028 Enebakk	220	6a	Middels	Viken
1127 Randaberg	221	7a	Middels	Rogaland
5401 Tromsø	222	9b	Stor	Troms og finnmark
3003 Sarpsborg	223	9a	Stor	Viken
3022 Frogn	224	6a	Middels	Viken
3020 Nordre Follo	225	9a	Stor	Viken
3004 Fredrikstad	226	9a	Stor	Viken
3420 Elverum	227	9a	Stor	Innlandet
3025 Asker	228	9b	Stor	Viken
3803 Tønsberg	229	9a	Stor	Vestfold og telemark
4626 Øygarden	230	9b	Stor	Vestland
4649 Stad	231	7b	Middels	Vestland
3804 Sandefjord	232	9a	Stor	Vestfold og telemark
1108 Sandnes	233	9a	Stor	Rogaland

3034 Nes	234	9a	Stor	Viken
4214 Froland	235	7a	Middels	Agder
4225 Lyngdal	236	7b	Middels	Agder
1149 Karmøy	237	9a	Stor	Rogaland
4202 Grimstad	238	9b	Stor	Agder
1507 Ålesund	239	9b	Stor	Møre og romsdal
3023 Nesodden	240	6a	Middels	Viken
1119 Hå	241	7a	Middels	Rogaland
3027 Rælingen	242	6a	Middels	Viken
3005 Drammen	243	9a	Stor	Viken
5031 Malvik	244	6a	Middels	Trønderlag
3049 Lier	245	9b	Stor	Viken
3036 Nannestad	246	6a	Middels	Viken
3033 Ullensaker	247	9a	Stor	Viken
3030 Lillestrøm	248	9b	Stor	Viken
3019 Vestby	249	6a	Middels	Viken
3029 Lørenskog	250	9a	Stor	Viken
4624 Bjørnafjorden	251	9b	Stor	Vestland
3001 Halden	252	9b	Stor	Viken
3031 Nittedal	253	9b	Stor	Viken
3024 Bærum	254	9b	Stor	Viken
1120 Klepp	255	6a	Middels	Rogaland

VEDLEGG 2 KOMMUNER SOM ER UTELATT TOTALRANGERINGS

Noen kommuner kommer ikke med i totalrangeringen som følge av manglende innrapporterte tall på enkeltvariabler, samt manglende sektorscore for alle fem sektorene. Merk at en kommune kan ha fått en sektorscore til tross for å ikke være med på totalrangeringen. Nedenfor følger en liste over hvilke kommuner dette gjelder.

Kommunenavn	Kommunegruppe	Størrelse	Fylkenavn
1111 Sokndal	4a	Liten	Rogaland
1112 Lund	4a	Liten	Rogaland
1114 Bjerkreim	4a	Liten	Rogaland
1133 Hjelmeland	4c	Liten	Rogaland
1144 Kvitsøy	5a	Liten	Rogaland
1151 Utsira	5a	Liten	Rogaland
1514 Sande	4a	Liten	Møre og romsdal
1516 Ulstein	7a	Middels	Møre og romsdal
1517 Hareid	7a	Middels	Møre og romsdal
1532 Giske	7a	Middels	Møre og romsdal
1539 Rauma	7b	Middels	Møre og romsdal
1554 Averøy	7b	Middels	Møre og romsdal
1560 Tingvoll	4b	Liten	Møre og romsdal
1811 Bindal	5c	Liten	Nordland
1813 Brønnøy	7b	Middels	Nordland
1815 Vega	5b	Liten	Nordland
1816 Vevelstad	5c	Liten	Nordland
1818 Herøy (Nordland)	5c	Liten	Nordland
1822 Leirfjord	5b	Liten	Nordland
1827 Dønna	5c	Liten	Nordland
1834 Lurøy	5c	Liten	Nordland
1835 Træna	5b	Liten	Nordland
1839 Beiarn	5c	Liten	Nordland
1853 Evenes	5b	Liten	Nordland
1856 Røst	5b	Liten	Nordland
1857 Værøy	5b	Liten	Nordland
1874 Moskenes	5c	Liten	Nordland
1875 Hamarøy	5c	Liten	Nordland
2111 Longyearbyen	-	-	Svalbard
3012 Aremark	5a	Liten	Viken
3414 Nord-Odal	7b	Middels	Innlandet
3416 Eidskog	7b	Middels	Innlandet
3419 Våler (Hedmark)	4b	Liten	Innlandet
3421 Trysil	7b	Middels	Innlandet
3422 Åmot	4a	Liten	Innlandet
3430 Os	5b	Liten	Innlandet
3431 Dovre	4b	Liten	Innlandet
3432 Lesja	5b	Liten	Innlandet
3434 Lom	4b	Liten	Innlandet
3449 Sør-Aurdal	5b	Liten	Innlandet
3450 Etnedal	5b	Liten	Innlandet
3454 Vang	5c	Liten	Innlandet

3812 Siljan	4a	Liten	Vestfold og telemark
3815 Drangedal	4b	Liten	Vestfold og telemark
3817 Midt-Telemark	7b	Middels	Vestfold og telemark
3821 Kviteseid	4b	Liten	Vestfold og telemark
3825 Vinje	4c	Liten	Vestfold og telemark
4201 Risør	7b	Middels	Agder
4212 Vegårshei	5b	Liten	Agder
4217 Åmli	5b	Liten	Agder
4226 Hægebostad	5a	Liten	Agder
4611 Etne	4b	Liten	Vestland
4615 Fitjar	4b	Liten	Vestland
4618 Ullensvang	7c	Middels	Vestland
4619 Eidfjord	2	Stor	Vestland
4620 Ulvik	5b	Liten	Vestland
4623 Samnanger	4b	Liten	Vestland
4625 Austevoll	7b	Middels	Vestland
4628 Vaksdal	4b	Liten	Vestland
4629 Modalen	2	Stor	Vestland
4630 Osterøy	7a	Middels	Vestland
4633 Fedje	5b	Liten	Vestland
4634 Masfjorden	5c	Liten	Vestland
4635 Gulen	5c	Liten	Vestland
4636 Solund	5c	Liten	Vestland
4637 Hyllestad	5c	Liten	Vestland
4641 Aurland	2	Stor	Vestland
4644 Luster	7b	Middels	Vestland
4645 Askvoll	5b	Liten	Vestland
4646 Fjaler	5b	Liten	Vestland
4648 Bremanger	5c	Liten	Vestland
4650 Gloppen	7b	Middels	Vestland
4651 Stryn	7a	Middels	Vestland
5006 Steinkjer	9b	Stor	Trønderlag
5023 Meldal (2018-2019)	-	-	-
5025 Røros	7b	Middels	Trønderlag
5032 Selbu	4a	Liten	Trønderlag
5033 Tydal	2	Stor	Trønderlag
5034 Meråker	4b	Liten	Trønderlag
5042 Lierne	5c	Liten	Trønderlag
5043 Raarvihke - Røyrvik	5c	Liten	Trønderlag
5049 Flatanger	5c	Liten	Trønderlag
5052 Leka	5c	Liten	Trønderlag
5053 Inderøy	7b	Middels	Trønderlag
5060 Nærøysund	7c	Middels	Trønderlag
5061 Rindal	4b	Liten	Trønderlag
5404 Vardø	4c	Liten	Troms og finnmark
5411 Kvæfjord	5c	Liten	Troms og finnmark
5412 Tjeldsund	4c	Liten	Troms og finnmark

5414 Gratangen	5c	Liten	Troms og finnmark
5416 Bardu	4c	Liten	Troms og finnmark
5419 Sørreisa	4b	Liten	Troms og finnmark
5421 Senja	7c	Middels	Troms og finnmark
5427 Skjervøy	4c	Liten	Troms og finnmark
5430 Guovdageaidnu-Kautokeino	4c	Liten	Troms og finnmark
5433 Hasvik	5c	Liten	Troms og finnmark
5434 Måsøy	4c	Liten	Troms og finnmark
5435 Nordkapp	4c	Liten	Troms og finnmark
5436 Porsanger - Porsá?gu - Porsanki	4c	Liten	Troms og finnmark
5437 Kárásjohka-Karasjok	4c	Liten	Troms og finnmark
5439 Gamvik	5c	Liten	Troms og finnmark
5441 Deatnu-Tana	4c	Liten	Troms og finnmark
5442 Unjárga-Nesseby	5c	Liten	Troms og finnmark

Vedlegg 3: KOMMODE-kategorier

Det er flere grunner til at vi ser på nettopp disse fem KOMMODE-gruppene. I de fire største byene bor det flest barn. Prioriteringene som gjøres i disse kommunene påvirker dermed flest barn. Vi undersøker de åtte rikeste kommunene fordi disse har frie disponible inntekter, der noen har lavere skatteinntekter per innbygger, men høyt statstilskudd per innbygger. Stort økonomisk handlingsrom gir kommuner bedre forutsetninger til å prioritere barna og forpliktelser som følger av FNs barnekonvensjon. Videre analyserer vi små, middels og store kommuner for å belyse bredden av kommunenes tilbud og tjenester i Norge

Små kommuner:

Kommuner med 0 - 9 999 innbyggere

Mellomstore kommuner:

Kommuner med 10 000 - 29 999 innbyggere

Store kommuner:

Kommuner med minst 30 000 innbyggere

De fire største byene (1)

De åtte rikeste kommunene (2)

Små kommuner (4 og 5)

4) Små kommuner med middels bundne kostnader

4a) Kommuner med lave frie disponible inntekter

4b) Kommuner med middels frie disponible inntekter

4c) Kommuner med høye frie disponible inntekter

5) Små kommuner med høye bundne kostnader

5a) Kommuner med lave frie disponible inntekter

5b) Kommuner med middels frie disponible inntekter

5c) Kommuner med høye frie disponible inntekter

Mellomstore kommuner (6, 7, 8)

6) Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader

6a) Kommuner med lave frie disponible inntekter

6b) Kommuner med middels frie disponible inntekter

6c) Kommuner med høye frie disponible inntekter

7) Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader

7a) Kommuner med lave frie disponible inntekter

7b) Kommuner med middels frie disponible inntekter

7c) Kommuner med høye frie disponible inntekter

8) Mellomstore kommuner med høye bundne kostnader

8a) Kommuner med lave frie disponible inntekter

Store kommuner (9 og 10)

9) Store kommuner med lave bundne kostnader

9a) Kommuner med lave frie disponible inntekter

9b) Kommuner med middels frie disponible inntekter

9c) Kommuner med høye frie disponible inntekter

10) Store kommuner med middels bundne kostnader

10a) Kommuner med lave frie disponible inntekter

10b) Kommuner med middels frie disponible inntekter

Vedlegg 4: FNs Barnekomité's avsluttende merknader til Norges fjerde rapportering

Utdrag fra FNs Barnekomité's avsluttende merknader til Norges fjerde rapport om gjennomføringen av FNs Barnekonvensjon

Referanse: CRC/C/NOR/CO/4

Dato: 29. 01.2010

Tema: Generelle gjennomføringstiltak (artiklene 4 og 42 og artikkel 44 nr. 6 i konvensjonen)

Samordning

Avsnitt 10. Komiteen erkjenner at det kommunale selvstyret i Norge har stor verdi, men den er betenkt over at arbeidet for å få til en bedre samordning mellom staten og kommunene, mellom kommunene innbyrdes og internt i kommunene ikke har vist seg effektivt, og at tjenestetilbudet, tilgangen til tjenestene og samordningen av de ulike tjenestene, samt evnen til å tilpasse seg nye utfordringer, derfor ikke er garantert på sammenlignbart vis over hele landet. Komiteen merker seg med bekymring at det er stor variasjon i kommunenes implementering av barns rettigheter i tjenestene, både med hensyn til omfanget av slike tjenester og innenfor hvilke rammer de ytes. Komiteen er også bekymret for at mangelen på samordning skal føre til at utsatte grupper av barn, hvis rettigheter har en tendens til å bli neglisjert, blir offer for mangler i implementeringen av deres rettigheter.

Avsnitt 11. Komiteen anbefaler som et særlig viktig tiltak at parten overvåker nøye hvordan barns rettigheter blir implementert i de forskjellige deler av landet, herunder gjennom regjeringens initiativ «Bedre overvåking», at den styrker bruken av sine tilsynsmekanismer for å påse at alle tjenesteleverandører retter seg etter de vedtatte forskrifter og rammer, og at den sørger for at systemet av samordnede tjenester på alle nivåer tar særlig hensyn til barn som har behov for spesiell bistand for å kunne nyte sine rettigheter fullt ut.

Vedlegg 5: FNs Barnekomité's merknader til Norges femte og sjette rapportering

Utdrag fra FNs Barnekomité's avsluttende merknader til Norges femte og sjette rapport om

gjennomføringen av FNs Barnekonvensjon

Referanse: CRC/C/NOR/CO/5-6

Dato: 4. juli 2018

Tema: Generelle gjennomføringstiltak (art. 4, 42 og 44 nr. 6)

Omfattende politikk og strategi

Avsnitt 5. Komiteen merker seg med tilfredshet tjenestene som tilbys av lokale myndigheter, men anbefaler at parten øker sin innsats for å avskaffe regionale forskjeller i tjenestetilbudet, og at eventuelle planer eller tiltak for å øke lokale myndigheters selvstyre ledsages av klare retningslinjer for å sikre at tjenestene er av like høy kvalitet overalt i staten.

Tildeling av ressurser

Avsnitt 6. Med henvisning til sin generelle kommentar nr. 19 (2016) om offentlig budsjettering for å realisere barns rettigheter anbefaler komiteen at parten

- (a) gjennomfører en omfattende vurdering av budsjettbehovene for barn, med særlig vekt på barn i sårbare og marginaliserte situasjoner
- (b) tildeler tilstrekkelige budsjettressurser, i samsvar med artikkel 4 i konvensjonen
- (c) i betydelig grad styrker sin innsats for å sikre at hver kommune blir tildelt de midlene de trenger for å oppfylle sine forpliktelser når det gjelder å gjennomføre barns rettigheter
- (d) tildeler øremerkede midler til lokale myndigheter istedenfor å gi rammetilskudd, for å sikre at midler tiltenkt realiseringen av barns rettigheter brukes på en adekvat måte, til det tiltenkte formålet.

for hvert barn

UNICEF NORGE

Postadresse: Postboks 4734 Nydalen 0421 Oslo

Besøksadresse: Sandakerveien 130, 0484 Oslo

[unicef.no](https://www.unicef.no)